BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION.
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broaway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXX — No. 59. TEL. SOUth Boston 2680 ANTRADIENIS (Tuesday) RUGPIŪTIS (August) 7 D., 1945 M. TEL. SOUth Boston 2680 FIVE CENTS

MAKE EVERY PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
• SAVINGS PLAN •

DABARTIES BILDESIUOS

Kunigų Vienybės Konferencija

New York (LAIC) — Rugpiūčio 8 d. Knights of Columbus name, Brooklyne, įvyksta lietuvių R. K. Kunigų Vienybės metinė konferencija.

Į darbotvarkę įtraukti tokie klausimai kaip religinė padėtis Lietuvoje, religinė padėtis lietuvių tremtinių ir karo belaisvių, spauda ir organizacijos, tremtinių kunigų ir pasauliečių padėtis, jaunamečių nusikaltėlių klausimas, blaivybės sąjudys, ir t. t. Bus renkama nauja valdyba.

Konferencija prasidės pamaldomis Šv. Jurgio lietuviu bažnyčioje, Brooklyn'e, N. Y. Pamaldose pažadėjo dalyvauti Brooklyno vysk. T. Molloy. D. C. Savo aplinkraštyje Kunigų Vienybės vadovybė ragina parapijas prisidėti prie drabužių rinkimo vajaus pabėgėliams, be to rekomenduoja įsigyti LAIC'o išleistą "Ghillibert de Lannoy in Medieval Lithuania."

Kaip žinome, Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra 124 lietuvių R. K. parapijos su 330 lietuvių kunigų.

LDS Centras, "Darbininko" Redakcija ir Administracija nuoširdžiai sveikina mūsų išeivijos vadų — Kunigų Vienybės Konferenciją.

"Ar Mes Laimėjom?"

Ištrauka iš Boston American editorialo (Aug. 3).

..."Mes išgelbėjom Rusiją nuo Hitlerio. Mes jai nusiuntėm milijonus svarų maisto. Mes jai "paskolinom" 8 bilijonus dolerių. (Ji nori 8 bilijonų daugiau). Kokiu, pavyzdžiui, tikslu mes siunčiame mėsos ir sviesto į Stalino vergavietę, kuomet amerikiečiai patys negauna nė mėsos, nė sviesto? Ar mes bandome uždaryti Rusijos burną, dėlto, kad jos bijomės? Ar mes mokame jai duoklę? Jai taip, tai už ką?

Sekretorius Anderson sako, kad "mes negalim maitinti visą pasaulį". Gi mes nė patys save nepajėgiam išmaitinti! Kuriuo tikslu mes padedam statyti Stalino imperiją? Kas, kur ir kada mums įsakė maitinti ir finansuoti visą pasaulį? Amerika visų pirmiausia! Patys save pirmiau aprūpinkime.

Ši kara Europa pradėjo. Tad tesižino. Tik tuo būdu ji supras, kad kariauti neišsimoka. Mes esame geraširdžiai, bet ar mūsų širdys turi būt mindžiojamos lyg koks kilimas (karpetas)? Ar mes turime išlygyti nedoras Europos klaidas, kad ji amžinai galėtų kariauti?"

Benjamin DeCasseres.

Sienapiūtė Rusijai

Londonas, rugp. 6 — Visos Rusijos okupuotos šalys turi mokėti karo nuostolius, nors jos tų nuostolių tiesioginiai ir nepadarė.

Rumunija turi pristatyti Rusijai už $160,000,000 aliejaus kaip dalį $340,000,000 sumos, kaip karo nuostolius. Ji taipgi turi pasiųsti už $40,000,000 medžio medžiagos ir už $100,000,000 kitokių daiktų.

Rumunija turi sumokėti tuos $340,000,000 per 6 metus.

Lietuvai nors nėra nustatyta suma sumokėti karo nuostolius Rusijai, bet ji turi sukelti milijonus dolerių neva paskolomis. Tai Lietuva turi priverstinai padaryti. Tos paskolos padalintos Lietuvos apskričiams.

Lietuvos žmonės priverstinai turi dirbti ir sekmadieniais. Apie tai rašo ir mūsų kvislingų spauda. Chicagos kvislingų laikraštis "V." rašo:

"Sekmadieniais čia vedama darbas susikvietus daug jaunimo į talką. Jaunuoliai anksti ryte pradeda darbą".

Ir dar komunistai drįsta sakyti, kad Lietuvoje dabar nėra, vergijos, kada žmonės neturi nei sekmadienio laisvo nuo priverstino darbo.

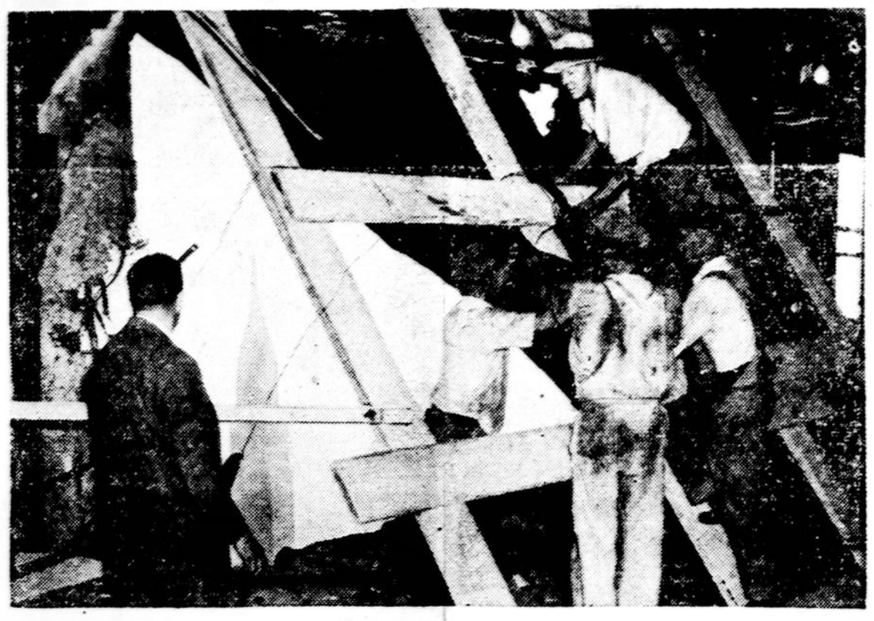

Kai Armijos B-25 bomberis smogė savo visu sunkumu į Empire State namą New Yorke, 79-tą aukštą, tai kaip jau buvo spaudoje plačiai rašyta, subyrėjo bomberis, žuvo lakūnas ir jo pasažieriai, pramušo namo sieną ir ten nuo bomberio laužo žuvo 13 žmonių, kiti tapo sužeisti. Vaizdas parodo, kaip atvykę darbininkai uždengia sužalotą vietą stipria palapinių medžiaga.

Neprisiėmė Spaudos Konferencijos

Berlynas — Trijų didžių valstybių vadų konferencijai baigiantis, susirinko šešiosdešimt trys alijantų korespondentai ir nutarė pasiųsti laiškus Prezidentui Truman, premierui Atlee ir premierui Stalinui, prašant spaudos konferencijos su jais arba užsienių sekretoriais.

Prašymas buvo atmestas.

BADO PAVOJUS VOKIETIJOJE

New York (LAIC) — New York Times žinomas korespondentas Drew Middleton pranešė, kad maisto perspektyvos vakarų Vokietijoje ateinančiai žiemai yra labai menkos, ir tai nepaisant, kad karišką okupacinė valdžia daro viską, kad atgaivintų ūkius. Svarbiausia priežastis — Hitlerio vadovaujamoj Vokietijoj per 12 metų perdaug intensyviai praktikuotas žemės ūkis, del ko žemė liko visiškai nualinta, o mineralinių trąšų — dabar didelė stoka.

Priminsime, kad karui besibaigiant Vokietija liko suskaldyta į 4 okupacines zonas (amerikiečių, anglų, prancūzų ir rusų). Rusų okupuota zona normaliai produkavo daugiau pusės pagrindinių žemės ūkio gaminių.

Amerikiečiams ir anglams atiteko tirščiaus apgyventos pramoningos, bet dirbama žeme neturtingos sritys. Iš rusų zonos žemės produktų gauti nesitikima. Viena — rusai savo zonoje tvarkosi visiškai savarankiškai, be atodairos į kitus, antra, Vokietijoje rasti ištekliai reikalingi badaujančios Rusijos mitybai, trečia, prie įprasto rusams administracinio chaoso, vargiai ar vokiškasai ūkis pavyks jiems sutvarkyti.

Belieka 2 alternatyvos: Amerikiečiams su anglais produktų importas iš Amerikos ar badas. Atsižvelgiant į vakarų Vokietijoje atsiradusį didesnį mūsų tautiečių kiekį, šis klausimas mums Amerikos lietuviams yra ypatingai aktualus.

Kitas Pozityvus Įvertinimas LAIC Leidinio

New York (LAIC) —The New York Genealogical and Biographical Society savo mėnesiniam 'Record' recenzuojant "Ghillebert de Lannoy in Medieval Lithuania" tarp kitko pabrėžė: "Tie, kurie domisi kraštais ir laikotarpiais aprašytais šiame veikale, turės daug naudos jį skaitydami". Recenzijoje paminėta, kad Ghillebert de Lannoy rankraštis buvo įteiktas Prezidentui Rooseveltui dar pereitais metais gruodžio mėnesyje.

BRITANIJA SVARSTYS INDIJOS PROBLEMĄ

Londonas, rugp. 6—Nauja Darbo valdžia planuoja greitu laiku pradėti svarstyti Indijos problemą.

Kaip žinoma, Indija nori gauti nors kokią laisvę. Senoji valdžia nesileido į jokius pasitarimus su Indijos vadais. Bet darbiečiai sako, kad gali būti net rugpiūčio 15 d., kada susirinks naujas parlamentas, bus pradėtas svarstyti Indijos klausimas.

Konservatyvių laikraštis "Observer" rašo, kad Darbo partijos nariai parlamente dalinasi pagal profesijų ir darbų šiaip: 196 advokatai, gydytojai, laikraštininkai, technikai, mokytojai ir civiliai pareigūnai, 84 amatų unijos viršininkai, 77 "proletarai" ir 9 ginkluotų jėgų profesionaliai nariai.

Žuvo Padaręs 107 Misijas

Guam, rugp. 6 — T. Sgt. Kurt J. Hermann, 26 metų amžiaus, iš Long Island, N. Y., kuris padarė 107 misijas bombarduodamas visų trijų Ašies sostines, žuvo bombarduodamas 108 kartą liepos 4 d.

Jis 32 kartu bombardavo Japoniją.

Leitenantas Gavo Keistą Darbą

Innsbruck, Austrija, rugpiūčio 6 — Leit. Leland Gear iš Trenton, kai amerikiečių armija užėmė vakarinę Austrijos dalį, rado daug produktų darymui minkštųjų gėrimų. Jis tą darbą gavo ir pradėjo išdirbinėti gėrimus.

Toji Austrijos sritis buvo skirta prancūzams valdyti, o jie visai nemėgsta minkštųjų gėrimų. Tačiau leitenantui Gear prancūzai leido pasilikti ir daryti amerikiečių kareivių mėgiamą gėrimą.

Prancūzai Apskaičiavo Padarytus Nuostolius

Paryžius — Šiomis dienomis prancūzai apskaičiavo jų šaliai padarytus nuostolius nuo pradžios karo ir iki jo pabaigos. Nustatyta, kad pagal dabartinės valiutos Vokietijos okupacija ir karas padarė $98,000,000,000 nuostolių.

Galimas dalykas, kad Prancūzija pareikalaus tos sumos iš Vokietijos.

Truman Maldoje Už Taiką

Ant Laivo Augusta Kelionėje, rugp. 6 — J. V. Prezidentas Harry S. Truman kartu su kitais Augusta laivo įgulos ir kitais vyrais meldėsi už pastovią taiką, dėl kurios jis dirbo Trijų Didžiųjų konferencijoj, Berlyne.

USA Rusai Protestuoja

New York (LAIC) — Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenantieji rusų emigrantai spaudoje protestuoja prieš neteisingą elgimasi su rusų emigrantais Suomijoje, kur jie, sovietams reikalaujant, areštuojami ir išduodami Rusijai.

"Mūsų sūnūs ir mūsų pinigai buvo skiriami pasauliui laisvę laimėti, gi dabar tas dėsnis paniekinamas neteisingu elgėsiu su rusais", skundžiasi USA gyvenančioji rusų grupė.

Daugiau Japonijos Miestų Liepsnose

Guam, rugp. 6 — Daugiau kaip 580 Amerikos didžiųjų bombanešių puolė keturius Japonijos miestus ir bombomis pavertė juos į griuvėsius. Paliko degančius.

Rusų Kalbos Mokymas Lietuvoje Privalomas

New York (LAIC) — Tam tikslui Lietuvoje išleista 60,000 rusų kalbos vadovėlių.

Amerikiečiai Bombarduoja Japonijos Industrijos Centrus

Manila, rugp. 6 — Nežiūrint nepalankaus oro, J. V. bombanešiai, pasikėlę iš Okinawa salos, smarkiai bombardavo Japonijos industrijos įstaigas Kyushu srityj, arti Takanabe, kur nesutiko jokio japonų pasi priešinimo.

Kiti amerikiečių bombanešiai bombardavo japonų pastatus Formosa saloj. Taipgi amerikiečių laivynas puolė japonų pristatymo laivus Honshu vandenyne. Dar kiti amerikiečių bombanešiai puolė japonus Kinijoj ir Kurilijoj.

Gen. MacArthur vyrai ir gen. Kenney lakūnai sako, kad japonai vien dėl bombardavimo iš oro besąlyginiai nepasiduos. Priešas turi būti ištrenktas iš urvų jų pačių žemėje, kaip buvo ištrenktas salose. Suprantama, kad tai kainuos nemažai ir amerikiečių gyvybių, bet kitos išeities nėra su fanatikais japonais. Kada ateis invazijai laikas, tai amerikiečiai įsiveržė tiesiog į Tokio. Bombardavimas iš oro ir kautynės Japonijos žemėje, jie privers japonus besąlyginiai pasiduoti arba būti sunaikintais.

28,400 Karių Iš Pacifiko Grįšią Į Namus

Manila, rugp. 6 — Apie puse iš 115,000 Jung. Valstybių armijos vyrų, kurie turi 85 punktus ar daugiau, grįš į namus iki rugsėjo pabaigos.

Rugpiūčio mėnesio kvota yra 28,400 kareivių ir 400 karininkų. Taip pranešė gen. MacArthur.

Žolė Auga Vokietijos Miestų Gatvėse

Ruhr Slėnis, Vokietija, rugp. 6 — Tūkstančiai didžiųjų Vokietijos industrijos įstaigų tebėra uždarytos. Ruhr slėnio miestų gatvėse auga žolė, kada didžiosios jėgos, okupavusios Vokietiją, tariasi dėl Vokietijos valdymo.

Vokietija paverčiama žemdirbystės kraštu. Labai daug priklausys nuo vokiečių persiorientavimo Vokietijos ateitis.

Japonai Likvidavo 50,000 Civilių, Tvirtina Kiniečiai

Chungking, Kinija, rugp. 6 — Kiniečiai oficialiai pranešą, kad generalisimo Chiang Kai-sheko kariuomenė tvirtina, kad neseniai išlaisvintoje Kanhsien srityje, kuri randasi 240 mylių į šiaurę nuo Hong Kong, japonai užmušė arba išvežė 50,000 civilių kiniečių.

Kitose Kinijos srityse, kurias japonai buvo užėmę, taip pat nerandama gyventojų.

Kiniečių Centralinė Žinių pranešimai sako, kad iki pabaigos pereito mėnesio nužudyta daugiau kaip 1,000 civilių Yangtze, Ichang uosto mieste. Pranešimas sako, kad visi kiniečiai mirė nuo "nuodų įleidimo", kuriuos įleido, kaip pranešimas sako, japonai, sakydami, kad jie skiepija nuo nugarkaulio ligos.

Japonams nebesiseka ir Kinijoj. Kiniečiai padidino spaudimą ir privertė 20,000 japonų kariuomenę trauktis visame Kan upės pakraštyj nuo Kanhsien iki Nanshang.

Smarkios kautynės tarp kiniečių ir japonų vyksta arti Tungam, 24 mylios į vakarus nuo Lingling. Kiniečiai apsupo japonus Hunan provincijoj, kur jie buvo užėmę svarbią bazę prie Hunan - Kwangsi geležinkelio.

Lenkai Valdą Stettiną

Stettinas, Lenkija, rugp. 6 — Praneša, kad Stettinyj, Vokietijos didžiausiame Baltijos uosto mieste, dabar plėvėsuoja Rusijos raudona ir Lenkijos balta vėliavos.

Sakoma, kad daug vokiečių išsikraustė iš Stettinio, o 12,000 lenkų atsikraustė ir apsigyveno. Maisto trūkumas didelis. Kur vokiečiai išsikraustė arba buvo priversti išsikraustyti nei rusai, nei lenkai nepaduoda, o tik sako, kad rusai jų neįsileidžia į Berlyną. Galimas dalykas, kad vokiečiai bus priversti kraustytis į Sibirą.

Jeigu lenkai valdo Stettiną, tai kodėl šale lenkų vėliavos turi būti iškelta ir Rusijos raudona vėliava?

Šveicarija - Jung. Valstybės Pasirašė Oro Sutartį

Washington, D. C., rugp. 6 — Jung. Valstybių ir Šveicarijos valdžios pasirašė sutartį, pagal kurią lėktuvai gali lekioti iš New Yorko į Genevą ir atgal be jokių sutrukdymų.

Sutartyje yra įrašytos "penkios laisvės", paskelbtos Chicagos aviacijos konferencijoj. Lygiai tokias pat sutartis Jung. Valstybės yra pasirašusios su Švedija, Danija, Ispanija, Icelandija ir Airija.

Britanijos Nedarbo Fondas Siekia $1,270,000,000

Londonas — Britanijos nedarbo fondas išaugo daugiau kaip $1,270,000,000.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

IŠ ITALIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

(iš Brazilų spaudos)

Sao Paulo leidžiamas brazilų dienraštis "O Estado de Sao Paulo" savo š. m. gegužės mėn. 4 d. laidoj patalpino straipsnį, užvardintą **"A forma das Coisas do Future"** (Ateities dalykų vaizdas), parašyta plačiai žinomo autoriaus, p. S. Harcourt Revington, F. R. G. S., kuriame tarp kito sakoma:

"Šis neaiškumas dar didėja ir dėl viešpataujančios bei augančios Rusijos galios Europoje. Juk Sovietų administracija, apie kurią Prezidentas Roosevelt as, kalbėdamas per radio 1940 m. vasario mėn. 11 d. yra išsireiškęs, jog ji yra absoliutinė diktatūra, niekuo nesiskirianti nuo kitų esančių pasaulyje diktatūrų, dabar valdo ne tik didžiausius Rusijos plotus Europoj ir Azijoj, bet dar ir tvarko politinį ir ekonominį gyvenimą Suomijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Austrijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Jugoslavijos, Graikijos, Prūsijos ir dideliuose pačios Vokietijos žemių plotuose. Taip kad, jei mes pravesime liniją nuo Danijos iki Adriatikos jūrų, tai pamatysime, kad Rusija, tikrumoje, viešpatauja visoj Europos dalyje į rytus nuo tos linijos. Tuo būdu, Rusijos valdžioj dabar randasi daug didesni plotai žemių, būtiniausi resursai — gyvybės šaltiniai bei gyventojų skaičiai, negu kad Hitleris buvo užėmęs savo didžiausios galybės laikais. Taigi, ką tai reiškia?

"Kuomet Sir Isaac Newton darė bandymus žemės traukos gamtos dėsniui nustatyti, tai pastebėjo, kad ištiestas siūlelis arti Alpių nukrypo iš absolutiniai perpendikuliarinės linijos. Dėka tam, jis priėjo išvados, kad didesnieji kūnai traukia prie savęs mažesniuosius.

"Tad, turėdami tai galvoj, ar negalėsime kalbamą gamtos dėsnį kalbamų šalių gyvenime pritaikyti?

Be to, Leninas rašė, kad "esą nesuderinama, jog Sovietų Respublika galėtų ilgą laiką likti kartu su kitokia santvarka Valstybėmis. Vėliau ar anksčiau, viena ar kita turės tapti pavergėja". Pagaliau ir Stalinas savo, pataisytoj 1939 metais, knygoje: "Leninizmo problemos", kurios tiražas siekė keturių milijonų egzempliorių, taip pat, analoginiai pasisakė. Toje komunizmo biblijoje arba Rusijos "Mein Kampf", Stalinas sako, kad komunizmo laimėjimais Rusijoje negalima pasitenkinti, nes tai yra tik preliudija laimėjimams kitose šalyse. "Komunistinė revoliucija Rusijoje"— sako Stalinas — "yra ženklas pasaulinei revoliucijai" ir "jos galingiausi sąjungininkai yra streikai, konfliktai ir karai". Ši knyga išversta į svarbiausias pasaulio kalbas, komunistų partijos orientacijai.

Anglijos parlamento rinkimų rezultatai užkirto kelią komunizmui. Komunizmas gali įsigalėti tik ten, kur yra skurdas ir netvarka. Darbiečiai prašalins skurdą ir netvarką, kurią sudarė karas, nes jie yra tai pažadėję. Daugiausia abejoja "ar darbiečiai savo žodį išlaikys?" komunistai. Jie norėtų, kad darbiečiai sukluptų ir Anglijos darbininkus pastumėtų į didesnį skurdą ir vargą. Tuomet susidarytų dirva komunizmui. Toks yra komunistų siekis kiekvienoje šalyje.

Komunistų "rojus"— visi lygūs ubagai.

Teisingumas — vienintelis pinigas, kuris visame pasaulyje yra imamas.

Londono Lenkai Reformuojasi

New York (LAIC) —Komunistinei lenkų vyriausybei perimant užsienyje esančias lenkų oficiales įstaigas, Londono lenkai, savo informacijoms skleisti, vieton PAT (Polska Agencja Telegraficzna) yra pasiryžę naudoti informacijų agentūrą "Swiatpol". Būdamas užsienio lenkų sąjungos organu, "Swiatpol" aprūpindavo žiniomis lenkų spaudą Amerikoj ir Prancūzijoje.

Kaip toliau praneša New York Times, "Swiatpol" yra sudaryta privačios kompanijos pagrindais ir turės artimų ryšių su buv. Londono lenkų vyriausybės žmonėmis: "Swiatpol" priešakyje pastatytas B. Heldzynski, buvęs Lenkijos Prezidentūros Generalinis Sekretorius.

Byrnes Atleisiąs 4 Viršininkus Iš Valstybės Departamento

Washington, D. C., rugp. 6 — Spėjama, kad sugrįžę iš konferencijos Prez. Truman ir valstybės sekretorius James F. Byrnes padarys permainas valstybės departamente.

Valstybės sekretorius Byrnes, išvažiuodamas į konferenciją, pavedė Harold D. Smith, Biudžeto Biūro direktoriui, padaryti valstybės departmento struktūros investigaciją ir paruošti raportą. Jis tikisi sugrįžęs tokį raportą rasti. Spėjama, kad Grew, Rockefeller, MacLeish ir Holmes patys pasitrauks arba bus atleisti nuo pareigų. Suprantama, tai tik speliojimas.

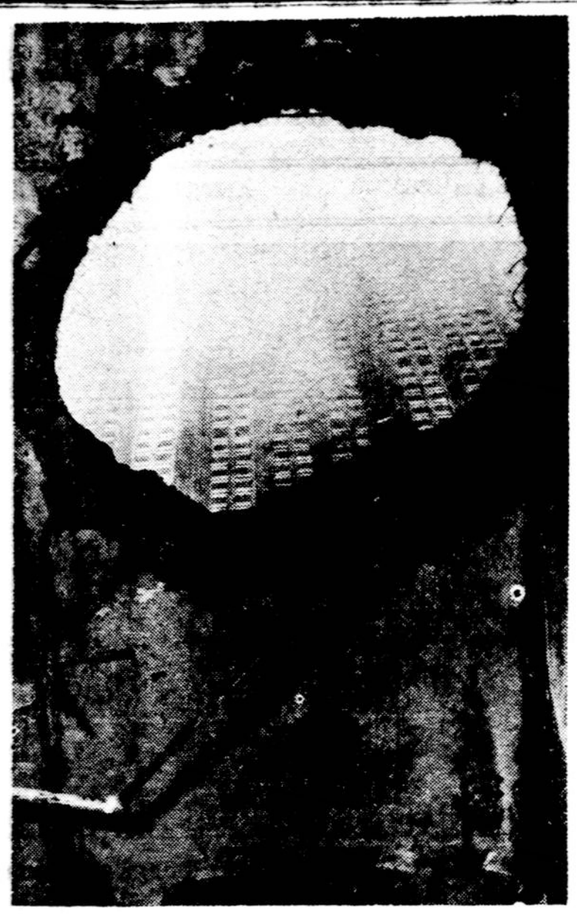

New Yorke kai B-25 Armijos bomberis smogė į Empire State namą, netik sužalojo tą namą, bet ir perkirtęs bomberis per visą namą ir iškritęs antroje pusėje inžinas krisdamas smogė į gretimą namą, kur išmušė šią paveiksle matomą skylę. Pro išmuštą skylę matosi Empire State namas.

LIETUVIŠKOJO PASAULIO NAUJIENOS

L.P.N.— Romos laikraštis "Il Quotidiano" savo š. m. liepos 3 dienos laidoje rašo straipsnyje, užvardintame "Lietuvos pabėgėliai pasiaukoja Švenčiausiai Širdžiai, taip pat ir pusės milijono tremtinių vardu":

"Ypatingo sielos pakilimo iškilmės suburė šį ryt gražioje S. Andrea al Quirinale bažnyčioje reziduojančią Romoje lietuvių koloniją, kuriai sudarė lyg ir vainiką pabėgėlių grupė, priglausta Cinecitta stovykloje. Tuo būdu paminėtas buvo Lietuvos pasižadėjimas Švenčiausiai Širdžiai, kuris įvyko 1934 m. liepos mėn. 1 d., proga Pirmojo Lietuvos Tautinio Eucharistinio Kongreso, susirinkusio Atpirkimo Šventaisiais Metais. Tasai iškilmingas pasižadėjimas buvo įvykdytas dalyvaujant Respublikos Prezidentui, Lietuvos Vyriausybei ir visiems Lietuvos vyskupams.

Šv. mišias laikė J. E. Monsinjoras Arata, Šv. Rytų Kongregacijos Sekretorius, anuomet Apaštališkas Nuncijus Lietuvai, kuris, Popiežiaus aukštuoju pavedimu, pirmininkavo Kongresui ir, tuo titulu, pirmas pasirašė Pasižadėjimo Aktą.

Evangelijos metu, Mons. Arata pasakė susirinkusiems jaudinantį pamokslą, primindamas aną, dar gyvą visų lietuvių širdyse, įvykį ir aiškindamas, šiandien atnaujino, iškilmingo pasižadėjimo reikšmę. Jis priminė tą dieną, kai visa Lietuva stojo ties Eucharistija pilname savo tautinių jėgų, savo dvasinio, politinio ir socialinio gyvenimo išsibujojime. Tai buvo didelis visos Tautos tikybos aktas, kuris spindėjo kaip tikėjimo ir Kristui atsidavimo skaistus žibintuvas Europos tautų tarpe. Mons. Arata priminė reikalą pavieniems žmonėms lygiai kaip ir tautoms eiti prie Kristaus ir pavesti į Jo rankas savo likimą. Jis palygino tas šviesias garbės dienas su šių dienų padėtimi, kada Lietuva yra didžiųjų įvykių paliesta, užpulta, sužeista, pavergta ir kada, kas blogiausia, iš jos atimta tautinė ir tikybinė laisvė.

Šioj puikioj Romos bažnyčioj, kur didžiųjų menininkų genijus gausiai pabėrė savo tyrųjų grožį, toje Romoje, visų įgimtai krikščioniškų sielų tėvynėje, Kristaus įpedinio Sostinėje, kuriai Lietuva visuomet rodė paklusniausią atsidavimą, Akto atnaujinimas, kurį šiandien atlieka Lietuvos diplomatų ir piliečių saujelė, įgyja čia ypatingą vilties ir pažadų reikšmė tradiciniai katalikiško krašto visiškam prisikėlimui. Tautos, sulyg Benedikto XV žodžiais, nemiršta. Tačiau, daug nuo tų laikų teko vargšei Lietuvai nelaimių, bet ne dėl lietuvių kaltės. Tenkinkimės dievišku patyrimu, kad niekuomet Viešpats nėra taip arti Tautos, kaip jos kančios metu. Nužudyti tautą yra nusikaltimas lygiai baisus, ir dargi baisesnis, kaip nužudyti žmogų, o šituo atvėju yra dar kitas baisus nusikaltimas nutylėjime tarptautinėje plotmėje apie Lietuvos įvykius. Mons. Arata užbaigė pamokslą, linkėdamas visiems čia esantiems, o dar daugiau — tolimiesiems, kurie kenčia nelaisvėje, palaimos vaisių, išplaukiančių iš šito tikėjimo, pasišventimo ir ištvermės Akto, kuri, liepsnojančia širdimi ir kupini vilties, Romos lietuviai norėjo atnaujinti šiandien nelaimės ir ašarų valandoje.

Mišioms pasibaigus, Tėvas Vaitkevičius, Marijonų Vyriausias Prokuratorius, paskaitė Pasižadėjimo formulą. Gražios ir jausmingos giesmės buvo giedamos, kaip įprasta Lietuvoje. Laimingu sutapimu šventose apeigose dalyvavo iškilmingo Akto du signatoriai: J. E. Mons. Arata ir J. E. Stasys Lozoraitis, tuometinis Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeris. Dalyvavo taip pat J. E. Stasys Girdvainis, Lietuvos Ministeris prie Šv. Sosto kartu su Pasiuntinybės personalu. Skaitlingi katalikiškosios Lietuvos draugai teikėsi dalyvauti iškilmėse. Aukštųjų Kurijos prelatų tarpe matėme atsilankiusių J. E. Centoz, tituliarinį Edessos Arkivyskupą, Apaštališkąjį Nuncijų Lietuvai bolševikų invazijos metu, kuris kartu su visu Kaune akredituotu Diplomatiniu Korpusu buvo priverstas apleisti kraštą, taip giliai katalikišką ir taip prisirišusį prie savo nepriklausomybės tradicijų.

Kanada Atšaukė Alkoholinių Gėrimų Suvaržymą

Ottawa, rugp. 6 — Kanados premieras Mackenzie King praneša, kad atšaukiamas karo metu išleistas įsakymas suvaržantis alkoholinių gėrimų pardavimas Kanadoje.

Beliko tik toks suvaržymas, kad gėrimų įstaigos negali skelbtis.

"Plečiant ir organizuojant tarptautinį bendradarbiavimą, turi būti siekiama užtikrinti silpnesnėms ir neturtingoms tautoms ekonomines progras, kurios yra reikalingos jų gyventojų pakenčiamam gyvenimo lygiui. Turi būti siekiama išvengti savanaudiškos monopolistinės kontrolės žaliavos medžiagai, kuri yra reikalinga kitų tautų ekonominiam pastovumui. Nė viena tauta negali nesirūpinti sąlygomis, kurios palieka bet kurioje šalyje milijonus darbininkų be galimumo savo darbu tinkamai aprūpinti savo šeimą."

Amerikos Katalikų Vyskupų pareiškimas.

KARVELĖLI

Karvelėli mėlynasai,
Oi, kur tu lakiojai?
Karosėli, geltonasai,
Kur tu nerinėjai?
Žalioj girioj uogynėlis,
Tai aš ten lakiojau,
Ant marelių baltos putos,
Aš ten nerinėjau.
Karvelėli mėlynasai,
Kas tave nušovė?
Karosėli geltonasai,
Kas tave pagavo?
Turi brolis aukso strielbą,
Tai mane nušovė,
Turi sesuo šilko tinklą,
Tai mane pagavo.

Cukraus Trūkumas Kenkia Bizniams

Visos kepyklos ir minkštųjų gėrimų išdirbystės dėl cukraus trukumo yra priverstos susiaurinti biznius.

Uždarė Wright Dirbtuvę

Cincinnati, Ohio, rugp. 6 — Wright Aeronautical korporacijos darbininkų streikas privertė uždaryti dirbtuvę. Streikas nebuvo rimtas, nes, sakoma, kad septyni automobiliai, važiuojant į dirbtuvę, buvo apversti, ir paleista akmenai ir kitokie įrankiai į automobilius. Tačiau dėl šių įvykių nei vienas neareštuotas.

"Tarptautinė organizacija niekada neprivalo sulaužyti teisingo tautų suverinumo. Suverinumas yra teisė, kylanti iš tautos teisinio asmens, kurią tarptautinė organizacija turi saugoti ir ginti."

Amerikos Katalikų Vyskupų pareiškimas.

Earl Browder, komunistų partijos ilgametis vadas, kuris buvo labai aukštai keliamas, ypač tais laikais, kada Browder buvo kalėjime, jau dabar išmestas už tvoros. Jis dabar komunistams toks menkas, toks nesubrendėlis, kad nebematąs ir nebesuprantąs šių dienų politikos.

Earl Browder dabar, kaip sakė Foster, turi apsiversti ragožium arba lauk iš partijos. Laikas parodys kurį kelią pasirinks Browder!

Tasai kuris daug kalba, retai įgyvendina savo žodžius. O išmintingas žmogus visuomet bijo, kad jo žodžiai nebūtų skaitlingesni už jo darbus.

Kinų patarlė.

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų
Patarnavimas Dieną ir Naktį

Pianistė Joan Leslie, matomai, skambina jai mylimą kūrinį.

Kam Rūbus Atiduot?

Kandims, ar Nukentėjusiems?

Kiekvieno šėpoje yra drabužių, kurių niekad nevilkėsime, nors manoma, kad dar juos reikės naudot. Jais minta kandys. Geriau tuos drabužius pasiųskime į

United Lithuanian Relief Warehouse,
101 Grand Street,
Brooklyn 11, New York.

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų?
Taip!

Tai sužinosi perskaitęs
Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

ŠVENČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaito ir netikintieji!

Liurdo knyga
Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais įrišta, virš 500 puslapių.

KAINA — $3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS
366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$4.00	Amerikoje metams	$4.00
Domestic once per week yearly	$2.00	Vieną kart savaitėje metams	$2.00
Foreign yearly	$5.00	Užsieny metams	$5.00
Foreign once per week yearly	$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass

Telephone SOUth Boston 2680

Taikos "Laimėjimai"

Potsdamo konferencija pagamino kelių tūkstančių žodžių diplomatinį dokumentą, kuris išsprendžia Vidurinės Europos tautų likimą. Jei to dokumento nuosprendžiai būtų galutinai įgyvendinti, tai daugiau kaip šimtas milijonų žmonių paliktų pastoviais Rusijos vergais. Perdrąsiai pasakyta? Bet prisižiūrėkime faktams. Apie Vokietiją čia netenka kalbėti, nes jos likimas, dabar be galo sunkus, galės žymiai pagėrėti, jei vokiečių tauta, atsižadėjus militarizmo, pradės gyventi ramų demokratinį gyvenimą. Bet žiūrėkim, kaip išspręsta kitų valstybių gyvenimas: — Lenkijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Suomijos. Apie Lietuvą, Latviją ir Estiją nė žodelio neprisiminta, nes jos esančios Rusijos dalys.

Minimoms valstybėms Rusija būk tai nieko blogo nevelyjanti ir ant jų nepriklausomybės nebesikėsinanti, tik norinti su jomis geroj kaimynystėj bei prietelystėj gyventi. Kaip tai padarius? Sovietai jau tiek nuvokia, kad gerą kaimynystę bei prietelystę tik artimo meilė tegali sudaryti. Tą meilę sudaro teisingumas ir noras gražiai santykiauti. Sovietai tokios meilės nepažįsta. Jie ateina su teroru, žudynėmis ir nelaisve. Kaip gi tos tautos gali tokį kaimyną mylėti? Bolševikai tai žino. Meilės jie nebesitiki susilaukti. Tad ima viską prievarta. Klausyk, nes gausi mušti. Tai laukinis būdas prietelystei įsigyti. Bet bolševikai kito būdo neturi. Valdyti jie nori, bet kitaip valdyti nebemoka, kaip tik per žudynes, nelaisvę ir terorą. Tad jie pagamina kiekvienai valstybei komunistinę vyriausybę, o jei ne visiškai komunistinę, tai bent tokią, kurią komunistai lengvai kontroliuotų. Pačias svarbiausias ministerijas — Švietimo ir Vidaus — jie paveda komunistams. Tuo būdu, vaikų bei jaunimo auklėjimas ir visos šalies religinis, politinis ir ekonominis gyvenimas yra bolševikų rankose. Ir taip — Lenkijos vyriausybės sąstatas grynai komunistinis, išskyrus vieną Mikolaičyką. Jugoslavijos Tito visai nesislepia esąs komunistas. Jo vidaus ministeris, pravoslavų ex-dvasiškis, Vlado Zechevič — komunistų bendradarbis. Čekoslovakijoj informacijos ministeris Vaclav Kopecky senas komunistas, buvusis redaktorius komunistų laikraščio "Rude Pravo". Švietimo ministras Zdanek Nejedly, žymus komunistas. Vidaus ministeriu paskirtas Vaclav Nosak, komunistas — mainerys.

Tikrasai Bulgarijos vadas yra Georgij Dimitrov, žymus Maskvos kominterno narys, gi vidaus ministeriu yra Anton Jugov, partinis komunistas. Austrijos vidaus ministras Franz Honner ir švietimo ministras Ernst Fisch — abu komunistai. Rumunijoj vidaus, švietimo ir propagandos ministrai visi trys komunistai: Teohari Georgescu, Petre Constantinescu — Jasi ir Lukretiu Patraskanu. Vengrijos kabinete taip pat randasi du komunistai: Nagy ir Gabor. Ir Suomijos vyriausybė neaplenkta. Nors Suomija "nepriklausoma", bet priversta turėti savo valdžioje du komunistu: Yrjoe Leino ir Almo Aaltonen.

Apie Pabaltės valstybes nutylima. Bet ir taip visiems žinoma, kad ten vien komunistai tevaldo. Šiurpu pagalvoti, koks ten tų nelaimingų žmonių gyvenimas.

Tai tokie naujosios taikos "laimėjimai". K.

GERŲ NORŲ NEGANA

"Darbininko" No. 46, birželio 19 d. 1945 m. tilpo K. M. U. straipsnis, pavadintas "Lietuvos Unijos". Visoje Lietuvos būtovėje rašėjas rado aštuonias unijas. Apie visas jas rašydamas, duoda it visos Lietuvos istorijos peržvalgą. Kadangi laikraščio straipsnyje neįmanoma sutalpinti nei vienos tų unijų platesnio įvertinimo, nei nurodyti savo teigimams istorijos šaltinius, todėl ir "Lietuvos Unijos" turi spragų.

Pirmiausiai man akin puolė dvyliktojo šimtmečio unija su Jotvingiais. Juos autorius vadina 'Getviais', Gardino gubernijos gyventojus. K. M. U. rašo, — kad tas Getvių kraštas XII š. turėjęs "Litvos vardą, slavų kalbą vartojo ir krikščionių tikėjimą jau buvo priėmęs".

Šis keleriopai naujas teigimas tikrai būtų įdomus, jei būtų pagrįstas istorijos šaltiniais.

Tuo tarpu yra žinoma, kad 1264 m. jotvingių gyventa ne tik apie Gardiną, bet toliau į pietus, Poliašėje (Pilnas rusų metraščių leidinys II, 343). Tie gyventojai į pietus nuo Nemuno ir Gardino buvo tos pat kalbos kaip prūsai ir lietuviai. Tai rašo lenkų kronika, rašyta Martyno Bielski'o ir atspausta Krokuvoje 1597 m. p. 112. "Šie žmonės buvo tos pat kalbos ir tautos kaip Lietuva, Prūsai ir Polovcai". Pirmą kartą rusų kronikos mini Jotvingius 983 m., kai Vladimiras įsiveržė į jų žemes. XV. š. dokumentai Jotvingius vadina ir kitu vardu: Suderlant alias Jetuen, žemę Sūdų ir Jotvingių, kas yra tas pats. Iki šiol niekur neužtikau, kad XI š. Jotvingiai būtų vartoję slavų kalbą ir kad jie būtų vadinęsi tada 'Litva'. Priešingai, Aleks. Gvagninus, italas, savo vardu leistame veikale: "Sarmatiae Europeae Descriptio" 1581 m. pus. 45 rašo: "Prūsai, polovcai, žemaičiai, gepidai, lietuviai, livonai, kuršiai, jatvingai arba jazygai ir jotzvingiai yra vienos kalbos ir tų pačių papročių žmonės".

Vakarų Europos raštuose Lietuvos - Litue vardas yra užrašytas Annalisto Saxo 1009 m. jo rašte apie Šv. Bruno, arkivyskupą kankinį. Chronicon Polono — Salesiacum (Mon. Germ. Hist. Scr. XVIII, p. 558) kalba, kad 1001 m. mirė Mesco I, Lenkijos krikščionis karalius, kuris kovojęs su pannonais (vengrais), rutėnais, getthais t. y. lietuviais. Gal dėl to K. M. U. yra linkęs jotvingius - getvius lietuviais vadinti. Bet tai nebūtų dar įrodymas, kad Lietuva gavo savo vardą nuo getvių - jetvių - jotvingių, ar kad jie buvo pirmiau vadinti "Litva" ir nuo jų mūsų bočiai gavo Lietuvos vardą.

Liekasi išnagrinėti K. M. U. teigimas, esą XII š. getviai t. y. jotvingiai jau buvo priėmę krikščionių tikėjimą. Be abejo, galėjo būti jų tarpe krikščionių ir daug pirmiau, nes jų kaimynai: mozūrai, lenkai ir rusai tapo krikščionys X štm., bet kol kas nėra rašytų žinių, kad pietų lietuviai — jotvingiai XII š. būtų tapę bent daugumoj krikščionys.

Bendrai yra žinoma tiesa, jog yra labai lengva ką-nors istoriniai teigti ir būt užsispyrusiam savo teigime ir net įsitikinusiam, o neturėti tam rimto pagrindo. Ir man atrodo, kad šiuo tarpu K. M. U. teigimai apie getvius ir jų "uniją" su Lietuva yra daugiau gerų norų padaras, o ne istorinis faktas.

K. A. M.

Metinėse, Guam išlaisvinimo, Boy Scout'as uždeda pagerbimo vainiką ant žuvusio marino antkapio kryžiaus.

DAR APIE SALOMĖJĄ NERIS

New York (LAIC) — Iš Maskvos šaltinių paeinančiomis informacijomis, Lietuvoje po sunkios ligos mirė Salomėja Neris (Bačinskaitė - Bučienė). Lietuviškoje enciklopedijoje apie velionę randame tokių žinių "Bačinskaitė Salomeja (Salomeja Neris) lietuvių poetė, g. 1904 XI 17, Vilkaviškio apskr., Alvito valsč. Kiršių k.) 1924 m. baigusi Vilkaviškio gimnaziją, stojo į Lietuvos universitetą studijuoti lietuvių ir vokiečių literatūros. 1928 m. pavasarį baigusi universitetą, išvažiuoja į Vakarų Europą. 1928-31 m. dirba mokytojos darbą Seinų "Žiburio" gimnazijoje, vasaras praleisdavo užsieniuose (Vokietijoje, Šveicarijoj, Austrijoj, Italijoj). Nuo 1931 m. išsikelia į Kauną, verčiasi vertimais. Pirmieji eilėraščiai išspausdinti 'Ateity'. Vėliau bendradarbiauja 'Židiny', 'Lietuvoj', 'Gaisuose' ir kituose žurnaluose bei dienraščiuose.

KUR TAS ŠALTINĖLIS

Kur tas šaltinėlis,
Kur aš jaunas gėriau?
Kur ta mano mergužėlė,
Kurią aš mylėjau? (2 k.)

Kurią aš mylėjau,
Širdelėj turėjau,
Kas naktelę per sapnelį
Žodelį kalbėjau (2 k.)

Jau tas šaltinėlis
Žolele užaugo,
Jau ta mano mergužėlė
Už kito išėjo. (2 k.)

Balnosiu žirgelį.
Žirgą juodbėrėlį,
Vysiu, vysiu mergužėlę
Ir josios pulkelį. (2 k.).

1927 m. išleidžia pirmą eilėraščių rinkinį "Pėdos Smėly". Tais pat metais pereina į aktyvistų kolektyvo žurnalą "Trečias Frontas". Kaip žinome, bolševikams 1940 metais okupavus Lietuvą, Salomeja Neris tampa viena iš karščiausių Stalino garbintojų ir aklu įrankiu rusų imperializmo. Tais pat metais liepos mėnesyje pasidaro "Liaudies Seimo" narė, kiek laiko SSSR "Aukščiausios Tarybos" nariu. Šio karo metu ji gyveno Penzoje ir Maskvoje.

Salomėja Neris, matyt, protarpiais jautė sąžinės graužimą ir nerimą del pasirinkto kelio. Eilėrašty "Gyvenimo Giesmė" ji tarp kitko rašė:

— Gyvenimas mano, vėjas palaidas...", o savo autobiografijoje, išspausdintoje "Vainikų" II tome, prisipažysta:

— Taip pat netikiu, kad mano gyvenimas būtų sektinas ir pavyzdingas...

O gaila, būta talentingos lietuvaitės.

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

IX.

Kląstingas Sąmokslas

Tų kerštingų svajonių pakiršintas, Bezickas nervingai vaikštinėjo po Pomadino kambarį. Bet kur gi jis būtų išvykęs? Veikiausiai nulėkė Andrių Stuobrį areštuoti. Tikra lapė. Jis apsimetė tokiu abejingu, o jau degte degė praryti riebų kąsnelį. Bet jeigu Andriaus jau nerado? Jei Eugenijos perspėjimas atėjo pirmiau, negu Pomadinas pasiekė Pupkaimį? Greičiausiai taip ir įvyko. Tačiau tai jau nebe svarbu. Ką jam, Bezickui, dabar rūpi toks Stuobrys ar Bitinas? Jis turi savo naguose Tautgėlą, o apie anuos Pomadinas tesirūpina. Bet tas Bitinas vis dėlto reikia pašalinti. Bajoraitė Eugenija turi daug griežto užsispyrimo ir, varu varoma į Bezicko rankas, gali tyčiai iškrėsti šposą ir ištekėti už Bitino. Su Tautgėla bus daug lengviau, negu su jo dukteria. Dėl visa ko būtų geriau, kad tas arogantas litvomanas čia nesivalkiotų.

A! Štai ir Pomadinas. Vienas — vadinasi, paukštukas paspruko.

Taip, Pomadinas buvo vienas. Išlipęs iš vežimo, jis pikta, nervinga eisena leidosi per kiemą. Staiga pastebėjo Bezicko vežimėlį. A! yra svečių. Bematant pakeitė rūsčią veido išraišką linksma, nebojančia nuotaika. Bešvilpaudamas kažkokį maršą, Pomadinas įėjo į vidų. Bezickas pastebėjo tą staigią jo nuotaikos atmainą.

— Koks komedijantas! Jis vėl pasiėmė kažkokią rolę. Pažiūrėsim.

Garsiai gi prabilo:

— Na, sveikutis! Laukiau, laukiau ir akis pražiūrėjau, o gerbiamojo šeimininko kaip nėr, taip nėr.

— A! turime svečią! — lyg kruptelėjo Pomadinas, tartum tik dabar Bezicką pastebėjo. — Kaip reikalai? Pas mane, tėvuti, blogai. Nieko nepešiau.

Tais keliais žodžiais Pomadinas visiškai išmušė Bezicką iš vėžių. Jis buvo manęs, kad žandaras išsisukinės, meluos, lūkuriuos, kad Bezickas pirmas išsipasakotų, o dabar vienu mostu viską ragožium apvertė. Bezickas nežinojo, nuo ko bepradėti. Taigi, labai atsargiai ėmė kamantinėti. Išsyk apsimetė nė nesuprantąs, ką Pomadinas nori pasakyti.

— Kaip tai blogai? Visų pirma, iš kur grįžti?

— Na, panie Bezickij, kam čia apsimesdinėti? Kai du gudrūs vyrai ima savo nuomonėmis slapstytis, tai išeina gan juokinga situacija. Abudu žino norį vienas kitą prigauti ir kits kitam gėdysi atvirai pasisakyti, tarsi čia būtų koks pašalinis liudininkas. Tokiais atvejais, kaip kad mudu čia susiėjome, geriausiai atvirai pasisakyti. Aš taip ir pareiškiau, kad nieko nepešiau ir tuščiomis grįžtu iš Pupkaimio. Gaila ir žodžių aiškinti, ko aš ten ieškojau. Aš žinau, kad viską žinai, tik apsimeti nežinąs ir nustebęs.

— Vadinasi, tamsta tuomet mane apgaudinėjai, sakydamas, kad tik rytoj vyksi Stuobrio ieškoti?

— Ne, duodu garbės žodį, kad ne. Man ta mintis užėjo tik tamstai išvažiavus. Geriau apsvarstęs, nusprendžiau, kad pavojinga ilgiau laukti. Čia susidarė tokia padėtis, kad reikia veikti skubotai. Na, ir vis vien buvo pervėlu. Paukštukas jau buvo išlėkęs. Visai nesuprantu, kaip tai galėjo atsitikti. Tamsta turi ką žinoti, nes ko gi čia taip greit būtum sugrįžęs?

"Gudrus, bjaurybė, — pamanė Bezickas — bus sunku su juo bet kokia rolė vaidinti".

— Ar tai jau būtinai su naujienomis čia turėjau atvykti? Na, gal ir turiu kokią žinutę. Bet pasakyk, tamsta, kaip tas banditas galėjo pasprukti?

— Nežinau. Neradau, ir tiek. Pagaliau, jis, tur būt, visai nebe tas, kurio mes ieškome. Tai kažkoks nieko nekaltas velniūkštis.

Ir Pomadinas nepaisančiai ranka numojo.

— Nekaltas, sakai?! — šuktelėjo Bezickas.

Staiga susigriebęs susičiaupė, bet jau buvo pervėlu. Bezickas kol kas nenorėjo išsiduoti daug apie Andrių žinąs. Tačiau tas staigus jo šūksnis nepraslinko pro Pamadino dėmesį. Jis tuoj prie to prikibo.

— Aha! Vadinasi, tamsta šį tą apie jį žinai.

— Ne! Kodėl? — karštai užprotestavo Bezickas. — Aš tik daviau tamstai klausimą, ar jis iš tiesų nekaltas.

— Taip tai taip, bet klausimo tonas aiškiai nurodo, kad tamsta tikrai ką apie jį žinai ir dėlto nustebai, man jį nekaltu pavadinus. Ne su manim tamstai slapukų gūžinėti. Tokius dalykus aš ryte ryju. Na, pasakyk atvirai, pone Ksaverai, ką apie jį žinai? Kam gi su prieteliu taip neteisingai elgtis? Aš atvirai pasisakiau, o tamsta su manim slapukauji. Tarp gerų draugų toks žaidimas toli neina. Aš vis tiek sužinosiu, kad ir užsispirtumei nesakyti.

— O iš kur sužinosi?

— Ot ir sugavau! Jau tas klausimas parodo, kad ką nors žinai.

— Kaip tai parodo? Aš gi tik klausiu, iš kur sužinosi?

— Dabar ir gana. Ar čia svarbu, iš kur sužinosiu? Svarbu, kad yra kas sužinoti, o tuo klausimu tamsta kaip tik tai ir pareiškei. Cha, cha, cha!

"Iš kur pas jį tiek gudrumo? Kad jį"... — tylomis sukeikė Bezickas.

Jis pasijuto negudriai išsišokęs. Jis norėjo pasinaudoti Pomadino pastaba, kad Andrius tai ne tas, kurio ieškoma, vadinasi, visai nesvarbus nusikaltėlis, už kurio galvą Pomadinas bereikalingai paėmė šimtinę. Taigi, tą šimtinę turėtų grąžinti. Dabar gi taip išeina, kad gal dar reikės ir kitą šimtinę prikišti, nes Pomadinas prisispyręs įrodinėja, kad Bezickas žino kažkokį sekretą, kurs Andriaus vertę iškels kaip ant mielių. Reikia iš to kaip nors išsisukti.

— Na, Ivan Petrovič, tamsta perdaug jau leidi savo vaizduotei skrajoti. Iš nebūtų daiktų darai realines išvadas. Teismuose taip nesielgiama.

— Bet, mano brangus pone Ksaverai, ar gi čia koks teismas, ar tardymas? Čia tik draugiškas pasikalbėjimas. Nenori, nesakyk — piktumo nebus. Bet aš tada įsigysiu neišdildomą įspūdį, kad tamsta nuo manęs kažką slepi. Tada naturaliai mudviejų draugiškumas gerokai atšals, nes nebus jau atvirumo. Būsime geri pažįstami, susieisime, juokausime, bet tai tik dėl paprasčiausio kaimyniško santykiavimo. Širdys automatiškai viena prieš kitą užsidarys. O, žinai, protui su širdžia nesusikalbėt. Širdis kvaila, įsakymų jai neduosi. O kad ir duosi — neklausys. Užsidarė ir tiek.

— Kam čia ta pasaka apie širdį — ar aš boba? Mudu čia susiėjom ne meile kits kitam išpažinti, bet kalbėti apie svarbų reikalą, kurs abudu lygiai paliečia.

— Apie reikalą, tai apie reikalą, — abejingu šaltumu atsakė Pomadinas, — tegu bus ir taip. Reikalas bus labai trumpas. Norėjau uždirbti šimtinę ant Stuobrio kailio — atvirai tai pasakau. Ka gi — nepavyko. Paukštis paspruko, tai ir šimtinė reikia grąžinti. Ir tuomi viskas bus baigta.

Ir pradėjo raustis kišeniuj, šimtinės beieškodamas.

(Bus daugiau)

ARTIMO MEILĖS KILNUMAS ŠAUKIA!

Yra Amerikoje žmonių, kurie šalpos reikalingumą nukentėjusiems pilnai supranta. Populiarusis pasakymas, kad šalpa pradedama namie, nesulaiko nuo jos išplėtimo svetur.

Amerikiečių šalpa šiandien pasiekia platųjį pasaulį. Filosofas Calton yra pasakęs: "Jei šalpa būtų vykdoma visam pasauly, žemėj būtų rojus, o pragaras būtų tik pasaka"... Pasaulį šiandien šelpia tik Amerika, nelaimėn patekusius lietuvius šelpia tik amerikiečiai, lietuvių ir nelietuvių kilmės. Nelaimingieji todėl ir laukia šalpos iš mūsų.

PAGALBOS REIKŠMĖ

Amerikiečiai lietuviai ištiesia pagalbos ranką kenčiantiesiems nuo karo broliams ir sesutėms. Bet ne visi ir ne visur. Daug kur savanoriai darbuotojai renka drabužius, juos paruošia, renkia ir pataiso avalynę ir siunčia į **BALF sandėlį, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., iš kurio jūsų dovanos, kaip koki geros valios ambasadoriai, siunčiamos karo parblokštiesiems**, po visą Europą išblaškytiems lietuviams. Kad ir maža mūsų pagalba, bet ji sustiprina skurstančius net ir dvasioj: jie gauna naujos energijos gyventi ir kurti savo tautos ateitį. Mūsų augančiosios organizacijos rėmėjai jaučiasi patenkinti, ir turi pagrindo taip jaustis, nes atlieka didesnį darbą, negu jis jiems atrodo.

PROTO MILŽINAI APIE ARTIMO MEILĘ

Uoliesiems BALF darbuotojams ir rėmėjams pateiksime proto milžinų nuomones apie šalpą. Tos mintys gal duos naujo įkvėpimo sunkų darbą dirbantiesiems, nes kitų gelbėjimas juos iškelia aukščiau jų pačių.

Thoreau sako: "Šalpai suprasti, jai dirbti, turi būti genijum, kaip ir viskam kitam tinkamai atlikti."

Child sako, kad beturčio gelbėjimas davėjui suteikia turtingumą. Gavęs pagalbą iš kitų, žmogus pajunta pats sau pasigelbėti, — tvirtina Danborne.

Šalpai dosnumas yra tikybos pažiba ir tobulybė — sako Addison. Kur nėra dosnumo, ten nėra krikščionybės — rašo Calton.

Gailėti vargstančio — žmoniška; jam pagelbėti — dieviška, tvirtina Horace Mann.

Malda priveda prie Dievo pusiaukelėj, pasninkas priveda prie Dievo namų; aukojimas nelaimingajam įleidžia pas patį Dievą, — parašyta Korane.

Nėra tokio beturčio, kuris negalėtų kitam duoti. Duodami laimime, nes jaučiamės turtingesniais, — sako Simms.

"Kai mirsiu, gėdinčiaus, jei palikčiau užtektinai turto pastatyti man paminklą, jei liktų mano draugų, kuriems reikia pagalbos. Norėčiau būti laimingas, galėdamas gyvas matyti, kaip draugai mano jiems teikiamąja pagalba pasidžiaugia, — rašo Pope.

Savo priešui — geriausia atleisti; oponentą — pakęsti; draugui atiduoti širdį; kūdikiui — gerą pavyzdį, tėveliams — savo gražų pasielgimą, kuriuo jie didžiuotųsi, o visiems kitiems pagalbą ir sušelpimą, — savo raštuose pažymi Balfour.

Kai kas padaro gera, neturi geradario pamiršti, bet kai pats padarai gero — neturi prisiminti, — sako Charron.

Šalpai davę ieško pasiskelbimo, nustoja davę šalpai, bet yra davę pasiskelbimui, — rašo Hutton.

DIDELĖ PAGALBA IR VILTIS ATEIČIAI

Pasimokykim iš proto milžinų, jų paklausykim, būsim laimingi, padarysim kitus laimingais, atliksime tikybinę, patrijotinę ir artimo pareigą, pagelbėsim nelaimėj vargstantiesiems broliams ir seselėms. Jie iš mūs tiek mažai reikalauja, o jiems mes galime tiek daug duoti. **Mūsų maža pagalba jiems bus didelė parama.**

Dabar jie iš mūs laukia drabužių ir apsiavimo, muilo ir maisto, paguodos ir vilties. Tas viskas, toji maža dovanėlė — jiems pailgins amžių, duos vilties išgyventi sunkumus ir susikurti ateitį.

Mūsų pareiga dabot, kad nelaimingosios karo aukos, lietuviai ir lietuvės, neturėtų sunkiai kentėti. Iš visos širdies stenkimės duoti, kas būtinai kare nukentėjusiems, išblaškytiems lietuviams reikalinga ir tai, ką galime paaukoti.

Malonėkite patys aukoti ir kitus paraginti duoti drabužius ir apsiavimą, ir siųsti į

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.,
Warehouse
101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-6203

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., **Islington Mass.**
Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Šis vaikutis Marshall Kaufman, II, pirmasis atvyko New Yorke į Save the Children Federation, su glėbiu drabužių, kad juos atiduoti Europos karo paliestiems, drabužių reikalingiems, vaikams. Dabartiniu laiku eina BALF drabužių rinkimo vajus nukentėjusiems lietuviams kur jie bebūtų. Ar nebus šis pavyzdys paakstinančiu ir mums lietuviams sukrusti ir parinkėti drabužių.

Glasgow, Škotija

Kun. J. Gutausko Sidabrinis Kunigystės Jubiliejus

Škotijos lietuvių katalikų Šv. Kazimiero parapijinė draugija, kuri mėnesinėmis iš visų tikinčiųjų surenkamomis duoklėmis užlaiko lietuvį kunigą Škotijoje, kuris aptarnauja visus tikinčiųjų lietuvių dvasinius reikalus,— sulaukusį 25-kių metų sidabrinio jo kunigystės jubiliejaus, — pasistengė tinkamai jį pagerbti, suruošdama jubiliejų paminėti didingą bankietą jubiliato garbei, dvejose didžiausiose Šk. lietuvių kolonijose, būtent: Bellshill ir Glasgow, šeštadienį, 8 liepos, — Glasgow'e. Į šį dvilypį bankietą žmonės apsilankė iš įvairiausių Šk. lietuvių kolonijų. Net ir iš tolimojo Londono apsilankė garbingi svečiai: kun. K. A. Matulaitis, MIC., Londono parapijos lietuvių klebonas ir Lietuvos Pasiuntinys Londone, p. K. Balutis, pasveikinti mūsų Škotijos lietuvių kleboną, kun. J. Gutauską.

Glasgow'e šis jubiliejinis bankietas pirmiausia buvo pradėtas iškilmingomis šv. mišiomis — Sūma, 12 val. Šv. Kolumbo parapijos bažnyčioje, kurią atlaikė pats jubiliatas, o tos dienos iškilmei pritaikintą pamokslą pasakė svečias kun. K. A. Matulaitis, MIC., iš Londono. Deakonu buvo — kun. Denis Flynn; sub-deakonu — kun. Joseph Duffy; ceremonijų vedėju — kun. Patrick Wycherley. Šv. mišių laike didingai giedojo atvykęs Glasgow'o lietuvių bažnytinis choras, p-lės J. Sarafinaitės vargonais diriguojamas.

Vakare, 5 val., veik rinktinioji publika, iš įvairių lietuvių kolonijų, susirinko didžiulėn naujai atremontuoton Šv. Luko parapijos bažnytinėn svetainėn. Nors ir didelė svetainė, tačiau publika iš anksto įsigijusi bilietus — greitai visas jos sėdynes užpildė. Vėliau atvykusiems jau nebuvo vietos.

Pagaliau taip ilgai laukiamas, atvyko jubiliatas kun. J. Gutauskas, kartu su Londoniečiais svečiais ir kitais kunigais, kurių viso dalyvavo, rodos, devyni, būtent: jubiliatas, kun. K. A. Matulaitis, MIC., Šv. Luko parapijos klebonas, kun. John Boyle, kun. Daniel Toy, kun. J. Sheary, kun. Denis Flynn, kun. Joseph Duffy ir kun. Patrick Wysherley. Be to, dar dalyvavo vienas jaunas kunigėlis, pasprukęs iš Latvijos nuo rusų. Iš Lietuvos pareigūnų, dalyvavo p. K. Balutis, Lietuvos Pasiuntinys Londone ir advokatas p. Alexander McRegor,—Lietuvos Garbės Konsulas Glasgow'e.

Karštomis skaitlingos publikos ovacijomis nusiraminus, pats jubiliatas sukalbėjo trumpą maldą, ir bankieto vaišės prasidėjo. Po vaišių sekė kalbos. Turiningas sveikinimo kalbas pasakė dalyvavusieji kunigai, Lietuvos pasiuntinys, p. K. Balutis ir Šk. L. K. Parapijinės Šv. Kazimiero dr-jos Centro pirmininkas, p. J. Krikščiūnas. Jubiliatas buvo paskutinis kalbėtojas. Visos kalbos, daugiausiai spietėsi apie jubiliatą, kartais nuklysdamos ir į Lietuvą, su lietuviais trumpą akymirką paviešėti.

Pasibaigus kalboms, sekė įspūdingas jubiliatui dovanos įteikimas, o paskiau prasidėjo meninė dalis, t. y. dainos, kurios šį kartą buvo rinktinės ir specialiai pritaikintos. Čia gerb. choro dirigentė daug darbo turėjo įdėti, kol savo užsibrėžtąjį tikslą pilnai atsiekė. Pagaliau ne tik chorui, bet ir visai publikai bendrai, pakilusioje dvasioje sudainavus Lietuvos himną, — bankietas užsibaigė.

Dar reikia priminti ir tai, kad du žymiausieji Škotijos katalikų laikraščiai, būtent: "Glasgow Observer", — Glasgow'o Arkivyskupijos organas, ir "The Scottish Catholic Times", 13 d. liepos mėn. laidoje labai gražiai atsiliepė apie kun. J. Gutausko sidabrinį kunigystės jubiliejų, apie kurį gerb. "Darbininko" skaitytojams jau truputį anksčiau esu parašęs, kurį patys pirmieji pradėjo Šv. Kolumbo škotų katalikų parapija, 4 d. liepos, suruošdami didingą jo pagerbimui muzikalį koncertą. "Glasgow Observer" patalpindamas pirmame puslapy tą aprašymą, padėjo sekančią antrašt?: — "Chaplain of Lithuanians in Scotland, describes plight of his Country. Only God alone, can help Lithuania in her terrible situation". Čia laikraštis bendrais bruožais gražiai apibudina visą kun. J. Gutausko darbuotę, Škotijos lietuvių katalikų tarpe, o taipgi ir pačioje Lietuvoje, pirm Škotijon atvykstant, per tuos 25 savo kunigystės metus. "Glasgow Observer", taipgi pamini ir iškilmingas šv. šias — Sumą, sekmadienį, 8 d. liepos. Laikraštis taipgi pažymi, kad šv. mišių klausėsi ir J. E. p. K. Balutis — Lietuvos Pasiuntinys Londone, ir advokatas, — p. A. McGregor, — Lietuvos Garbės konsulas Glasgow'e su ponia. "The Scottish Catholic Times", ir-gi veik visa tai panašia tvarka aprašė, kaip kad ir "Glasgow Observer", tik žymiai trumpiau"

Žurn. J. Butkevičius.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas
"VYTIS"

"VYTĮ" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiai paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

"VYTY" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTY" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems.

"VYTĮ" redaguoja įžymus ir patyręs redaktorius Ignas Sakalas ir "VYČIUI" bendradarbiauja jo sukviesti įžymiausi literatai.

TAD, padarykime šūkį: "Tenelieka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES". Visi skaitykime "VYTĮ!"

"VYTIES" kaina metams tik $3.00

"VYTIS"
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Paremkite Metinę "Garso" Pramogą

Pirkite Ir Platinkite U. S. Karo Bonų Ir Ženklelių Išleidimo Tikietus

Šių metų rugpiūčio 12-tą, Sans Souci parke, Wilkes-Barre, išvažiavime, "Garsas" turės didelį U. S. karo bonų ir ženklelių išleidimą.

Bus išleistos net septynios (7 dovanos), būtent: pirma dovana 50 dolerių vertės U. S. karo bonas; antra dovana — 25 dol. vertės U. S. karo bonas; trečia dovana — 25 dol. U. S. karo bonas; ketvirta dovana — 10 dolerių vertės U. S. karo ženklelių; penkta, šešta ir 7-ta dovanos kiekviena 5 dolerių vertės U. S. karo ženklelių.

Pirkdami karo bonų ir ženklelių tikietus, paremsite šalies karo pastangas ir paremsite laikraštį — "Garsą".

Kuopų valdybas ir paskirus narius prašome kuo daugiausia tikietų pirkti ir kitiems parduoti. Jei gautų tikietų knygelių pritruktų, kreipkitės į "Garso" administraciją — gausite daugiau.

Parduotų tikietų stubsus su pinigais grąžinkite kaip galima greičiau. Vėliausia grąžinimo data rugpiūčio 5, 1945.

Dovanos bus išsiųstos be atidėliojimo. **Sklb.**

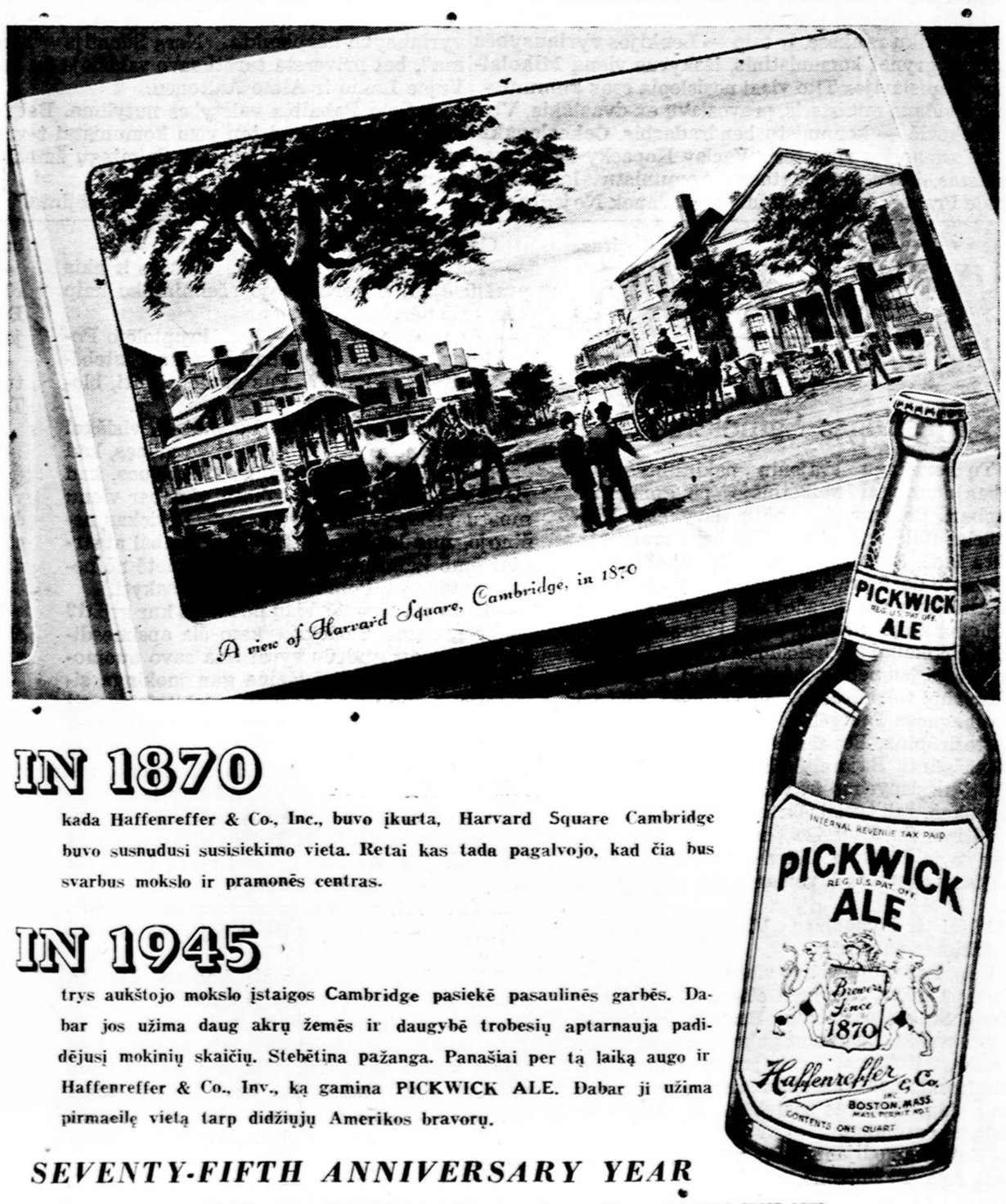

IN 1870

kada Haffenreffer & Co., Inc., buvo įkurta, Harvard Square Cambridge buvo susnudusi susisiekimo vieta. Retai kas tada pagalvojo, kad čia bus svarbus mokslo ir pramonės centras.

IN 1945

trys aukštojo mokslo įstaigos Cambridge pasiekė pasaulinės garbės. Dabar jos užima daug akrų žemės ir daugybė trobesių aptarnauja padidėjusį mokinių skaičių. Stebėtina pažanga. Panašiai per tą laiką augo ir Haffenreffer & Co., Inv., ką gamina PICKWICK ALE. Dabar ji užima pirmaeilę vietą tarp didžiųjų Amerikos bravorų.

SEVENTY-FIFTH ANNIVERSARY YEAR

BREWED BY HAFFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

Kunigų Seminarija Kaune Bolševizmo Metais

(Iš knygos "Lietuvių Archyvas" — Bolševizmo Metai, Studijų Biuro leidinys, Kaunas, 1942 m.)

(Tęsinys)

— Nedalyvavau, ir kiek kartų kokius balsavimus darysite, niekad nedalyvausiu, atsakiau. Jeigu kelios partijos išstatytų savo sąrašus ir aš nė už vieną nebalsuočiau, ponui įgaliotiniui (ponu vadinamas neprieštaravo) būtų lengva tai suprasti. Tuo lengviau galima suprasti dabar. Apskritai esu tos nuomonės, kad mums dvasininkams nuo panašių politinių veiksmų visiems reikia susilaikyti, bet dalyvavusieji nebus bausti.

Mūsų audiencija pas Pozdniakovą užtruko daugiau kaip valandą. Jo asmuo padarė nepikto įspūdžio, bet savo užimamai vietai jis buvo perdaug menko išsilavinimo ir nusivokimo apie platesnio turinio klausimus. Vienas pas jį lankęsis labai teisingai charakterizavo, pavadindamas gudriu mužiku.

Pozdniakovas mums labai daug kalbėjo, įrodinėdamas, kad mes katalikų dvasininkai turime suprasti padėtį ir tapti pozityviai lojalūs naujai santvarkai. Mums nesą ko turėti iliuzijų. Ant nykštuko Lietuvos griūva kolosas-milžinas su dvidešimties metų patyrimu. Ko Rusijoje pasiekta per dvidešimtį metų, Lietuvoje užteksią dviejų - trijų metų. Kam mums seminarija, kam apgaudinėti jaunus vyrus, kurie, kol taps kunigais, jau nebeturėsią ko veikti. Antai Rusijoje, dvasininkams nesą ko veikti.

Čia neiškenčiau. "Pone įgaliotini, parūpinki man leidimą nors su dešimčia kunigų laisvai pavažinėti po Rusiją ir pamatysite, ar ten tikėjimas yra dar, ar jau jo tikrai nebėra".

— Tu jaunas žmogus, — atsakė Pozdniakovas, — pats turėtum pagalvoti, ką veiksi už kelių metų, kada tavęs niekas neklausys. Ką galėtum dėstyti Maskvos universitete?

— Maskvos universitete, — atsakiau, — galėčiau daug ką dėstyti.

Gyrėsi, kad esą daug kunigų, kurie eina su jais.

— Mes džiaugiamės, — atsakė vysk. V. Borisevičius: — Tokiu būdu mūsų bažnyčia apsivalo. O rusų patarlė sako: .... Net semji bez uroda (Nėra šeimos be išsigimėlio).

Apskritai, mūsų apsilankymas seminarijos reikalu greit virto Pozdniakovo paskaita lojalumo reikalu, o ši dar greičiau perėjo į pusiau religinį disputą. Nors Pozdniakovas visą laiką kalbėjo nervingai, bet pasikarščiavimo nebuvo nė iš vienos pusės. Galutinai prašant grąžinti būstines, buvo atsakyta, kad iki pavasario tai nebus padaryta. Prašant pratęsti išsikraustymo terminą, Guzevičius pažadėjo, bet neištesėjo. Prašant leisti pasiimti inventorių, mokslo priemones ir kt., buvo pažadėta visa tai atiduoti, kai seminarija susitvarkys tolesniam veikimui. Ir šis pažadas nebuvo ištesėtas. Tokiu būdu seminarija turėjo palikti raudonarmiečių sauvalei visą turėtą biblioteką, visas turėtas mokslo priemones, dantisto kabinetą, 130 geležinių lovų, 103 stalus, 9 rašomus stalus, 253 naujas kėdes, beveik visą virtuvės inventorių, daug kitokių baldų bei reikmenų, 200 erdm. paruoštų malkų, 70 t. kokso, 200 cnt. bulvių ir daržovių. Visas šis turtas žuvo be jokio atlyginimo.

Evakuojant rektorato būstines, kur gyveno šeši seminarijos personalo asmens, atsiųstas namus perimti ir evakuavimą prižiūrėti aviacijos kapitonas labai susižavėjo kun. prof. M. Ražaičio radijo aparatu, kan. P. Penkausko gėlėmis ir kun. prokuratoriaus P. Juknevičiaus bute rastu seminarijos seifu. Jo nebuvo galima jokiu geru būdu įtikinti, kad prof. M. Ražaičio radijo aparatas yra tikrai radijo, o ne kit kas. Jis, pareiškęs visokių nuomonių, galutinai į savo bloknotą tarp kitų sekvestruojamų daiktų įrašė: "radijo - barometr." Iš visų šių daiktų jam pasisekė išsiderėti gėles — apie 80 vazonų oleandrų ir kitokių. Jas visas, rusams pabėgus, radome sunaikintas.

Rektorato namų trečiajame aukšte liko bažnytinio meno muziejus. Jis buvo laikomas jau suvalstybintas, ir mums kur nors evakuoti jį nebuvo leista. Pirmojo aukšto viename mažame kambarėlyje liko gyventi prof. Dr. K. Fulstas. Jis, kaip Vokietijos pilietis, atsisakė išeiti, kol jam nebus duotas kitas tinkamas butas ir priemonės į jį persikelti. Prof. Dr. K. Fulstas su raudonarmiečiais išgyveno beveik iki pat repatriacijos. Rusai juo labai stebėjosi, kad jis užsidaręs nuolat dirbdavo, kad nė kartą pas save neturėjo "linksmos kampanijos". Kai jam, paliekant butą, jie tiksliai sužinojo, kas jis yra, negalėjo sau dovanoti, kam taip ilgai jį čia savo tarpe laikė. Prof. Dr. K. Faulstui teko būti liudytoju, kaip raudonosios armijos karininkai bažnytinio meno muziejaus eksponatus naudojo savo purviniems batams valyti. Tik daug vėliau, kas dar šio muziejaus buvo belikę, tolaikiniai jo valdytojai pergabeno kur kitur. Jis dar ir šiandien nėra atkurtas.

Seminarijos vadovybė nutarė susirinkusių ir išblaškytų auklėtinių atgal nesiųsti, o pasilikti Kaune, ieškoti butų ir laukti tolesnių patvarkymų. Beveik kasdien buvo lankytasi pas Komisarų Tarybos pirmininko pavaduotoją Brašiškį būstinių reikalu. Buvo liepta patiems susirasti būstines. Bet visi didesni pastatai jau buvo nacionalizuoti, o apie kurį kitą Brašiškiui tik užsimindavau, dėl visų atsakydavo neigiamai. Galutinai Brašiškis pareiškė, kad esą visų geriausia darbą nutraukti iki pavasario, o vasarą klausimas pats išsispręsiąs. Nepasakė, ką jis tokiu posakiu suprato: ar ruošiamą lietuvių į Sibirą išvežimą, ar gal savo viešpatavimo galą buvo numatęs.

Jau iš anksto buvo maža vilties, kad iš mano lankymosi pas Brašiškį kas nors gero išeitų. Todėl tuo pačiu metu ieškota privačių butų profesoriams, auklėtiniams, paskaitoms, valgyklai. Kad laikas veltui nebėgtų, kol susitvarkėm tolesniam darbui, diakonams buvo padarytos rekolekcijos, ir 1941 m. sausio 19 d. buvo įšventinta 12 naujų kunigų.

Po savaitės jau buvo šiaip taip susitvarkyta darbui. Beveik visi profesoriai ir auklėtiniai buvo, nors provizoriniai, kur nors jau apsistoję.

Kauno ir priemiesčių gyventojai, daugiausia darbininkai, patys pasisiūlė priimti pas save kas profesorių, kas klieriką. Seminarijos išvaikymo auklėtiniai nelabai pabūgo. Keli išstojo, keli išvyko į Vokietiją, o kiti pasiliko. Pradėjus darbą, licejiniai kursai pamokoms rinkdavosi į Bazilijos zakristiją ir prie jos esančią prelatų koplyčią, filosofijos klausytojai rinkdavosi į Šv. Trejybės bažnyčios zakristiją, I ir II teologiniai kursai — į prelato B. Česnio saloną, kurį jis pavedė mūsų reikalams, pats pasitenkindamas mažų kambarėliu. III ir IV teologiniai kursai rinkdavosi į Šv. Sakramento (Studentų) bažnyčią. Valgyti profesoriai ir dalis auklėtinių rinkdavosi į valgyklą Valančiaus g. 6, o likusioji dalis — Laisvės Al. 61 į panelės Čekanauskaitės valgyklą. Netrukus prel. Česnys profesoriams užleido savo virtuvę. Auklėtinių virtuvei ir valgomajam du mažu kambarėliu užleido to pat namo pirmajame aukšte Šv. Jėzaus Širdies seserys, pačios išsikeldamos kitur. Auklėtiniai valgydavo keliomis pemainomis. Vieniems valgant, kiti palaukdavo bažnyčioje ar kieme. Tokia būsena buvo įmanoma tik dėl nepaprasto patarnaujančių N. P. Š. M. Vargdienių seselių pasiaukojimo. Jų pastangomis ir apsukrumu buvo išgelbėta nemaža turto iš atimtos seminarijos.

Susirūpinta kas daryti, kad raudonarmiečiai neužimtų seminarijos bažnyčios. Nors beveik visi liturginiai reikmens iš jos buvo išgabenti, tačiau palikti raudanarmiečių siautėjimui pačią bažnyčią, kaip šventą vietą ir kaip meno kūrinį, buvo per skaudu. Kan. P. Penkausko pastangomis susiorganizavo šiai bažnyčiai skirtas giesmininkų būrys, žmonės vieni kitus paragino kuodaugiausiai dalyvauti šios bažnyčios pamaldose. Beveik iki pat bolševikų išvarymo iš Lietuvos, kan. P. Penkauskas šioje bažnyčioje kiekvieną šventadienį laikydavo pamaldas.

Nepalankiose gyvenimo ir darbo sąlygose visa buvo daroma, kad auklėtiniai būtų aprūpinti, kad nepritruktų jiems jėgų ir noro dirbti. Tai buvo įmanoma dėl lietuviškosios visuomenės gausios ir nuoširdžios paramos. Auklėtiniuose gerą nuotaiką palaikyti daugiausia prisidėjo gražus profesorių pavyzdys. Jie visi dirbo beveik nemokamai, kiti net pavalgyti turėdavo ateiti per visą Kauno miestą, bet visi buvo linksmi, optimistai, uolūs darbe. Ypač būdavo gera proga pataisyti slėgiančią nuotaiką, kai jie susirinkdavo visi kartu į savo bendrą valgyklą, iš kurios dar vos prieš keliolika minučių būdavo išėję jaunieji teologai, išklausę paskaitų.

Ypač po seminarijos išblaškymo, auklėtinių disciplina ir elgesys rėmėsi vien pasitikėjimu ir gera valia. Priežiūra buvo sunkiai įmanoma. Vis dėlto seminarijos vadovybei neteko patirti nemalonumų dėl klierikų elgesio.

(Bus daugiau)

Amerikos Lakūnas turi ant savo pečių insigniją — Tokio Club. Tokias insignijas turi tie lakūnai, kurie bombardavo Tokio.

Plačiausiai Amerikoje Skaitomas
yra
mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis
"Šv. Pranciškaus
VARPELIS"
"VARPELIS"
duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvių kančias Lietuvoje. Talpina gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių.
Metams kainuoja tik $2.00
Adresas:
Franciscan Fathers
Mount St. Francis
Greene, Maine

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS
Surinko ir išleido
Kun. P. M. Juras

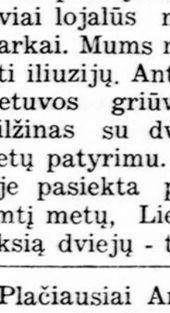

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paauksuota. Išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolo.
Lietuvišku menu dabintų raidžių 22.
Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (Karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolo). Graudūs Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į Švč. Sakramentą.
Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlaidus. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasties karo spausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — $3.50. Rašyk:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Administracija,
Siunčiu $..... ir prašau prisiųsti ..... knyga(s)
DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:
Vardas ir Pavardė .....
Gatvė .....
Miestas ir Valstija .....

Klajūnėlis

Kregždės molio gūžtą nusikrėsti baigė —
O gandrai ties gluosniu sukasi ratu —
Tur namus erelis ir mažytė sraigė —
Mielas klajūnėli, kur sustosi tu?

— Štai, laukų vėjelis, lengvas debesėlis,
Kaip ir aš, klajūnai — visad be namų —
O lakus ir baltas mūs šilainių smėlis!
Čia motulė žemė — čia man bus ramu.

Salomėja Nėris.

Žemės Ilgesys

(Iš "Eglės Žalčių Karalienės")

Slenka bėga metai,
Kaip giedri diena. —
O dukters nemato
Tėviškė sena.

Eglė laimingiausia
Iš visų marčių;
Ji nelieja gausiai
Ašarų karčių.

Čia ji karalienė
Mėlynų bangų, —
Čia ji naktį dieną
Saugoma sargų.

Jai kiekvienas draugas, —
Ji visiems gera.
Trys sūneliai auga
Ir viena dukra.

Eglė jiems dainuoja
Daug skambių dainų,
Kaip močia senoji
Siuntė raut linų.

— Pasakyk, mamele,
Kas gi tie linai?
— Kaip ir jūs akelės,
Žydi mėlynai.

Daug dainų dainavo
Neprašyta ji:
Apie grėblį klevo
Išrašytąjį;

Apie debesėlį,
Plaukiantį dangum;
Apie bitinėlį,
Kvepiantį medum.

Dainos nenubosta
Žemės tolimos —
Kaip sidabro juosta —
Kraitinė mamos:

Žydras tulpių raštas —
Močios palaikai —
— Mama, kur tas kraštas?
Stebisi vaikai.

O, mieli vaikeliai,
Jis toli, tikra!
Ten, kur palei kelią
Svyra jovarai.

Žemė ten gimtoji,—
Tėviškė mana!
Ten dabar kvatojas
Šienpiūvio daina.

Žilvine, žalteli,
Leiski, leiski mus
Į tėvelių šalį,
Aplankyt namus!

Devyni jau metai,
Ne viena diena, —
Kaip dukters nemato
Tėviškė sena.

Saulės aš pasilgau,
Kvepiančių barų —
Man be galo ilgu
Brolių, seserų.

Žilvinas niaurus toks.
Kodėl? Nežinai.
Mylimas, nerūstauk —
Juk ne amžinai!

Kregždele ji skristų,
Plauktų ji gulbe. —
Vyras nebedrįsta
Žmonos atkalbėt.

Ir vaikus ji vedas
Žemėn per marias, —
Ir sugrįžti žada,
Kada jis norės.

Žilvinas neširsta,
Mąsto neramus, —
Kuo būdu užkirsti
Kelią į namus.

— Eikite, nesvarbu, —
Sako, — ryt, poryt. —
Tik pirma tris darbus
Duosiu padaryt.

Kurpės, štai, Egluže,
Sudėvėki jas!
O kai bus aplūžę,
Gausi vėl naujas.

Žilvinas tai žino —
Eglė čia nusvilę:
Kurpės geležinės —
Niekad nenudils.

Jau ir Eglė mato —
Jų nesudėvės,
Nors ir šimtą metų
Tas kasdien avės.

Pamary žinonė,
Žinoma senai. —
Eglė siunčia ruonį —
Ką patars jinai.

— Minsi jas be galo, —
Sako, — neparudės,
Kalsi ant priekalo
Kalvėj pagruzdės.

Ruonis prie tos kalvės
Nulėkė risčia.
Kalvis raudongalvis
Jai padėjo čia.

Žilvinas neširsta,
Mąsto neramus,
Kaip jai vėl užkirsti
Kelią į namus.

Duoda jai kuodelį —
Tai žalsvi šilkai.
Lig pirmų gaidelių
Jį suverpt — niekai.

Bet šilkai nemažta —
Naktys dienos trys. —
Kas padės šią naštą
Nuo pečių nurist.

Eglė siunčia ruonį,
Tegu sužinos,
Tepaklaus žinuonės,
Raganos senos.

— Susikurk ugnelę, —
Pataria jai ta, —
Mesk į ją kuodelį, —
Ir bėda baigta!

Eglė tik pamatė,
Baigiant šilkui degt,
Kaip ugny gyvatė
Raitėsi juoda.

Vyras kitą dieną
Ką gi bedarys, —
Duoda jai dar vieną
Darbą padaryt.

Išsikepk ragaišį,
Neik be jo tenai!
Kokios būtų vaišės? —
Tu pati žinai.

Indai kur nudėti,
Suslėpti giliai.
Tiktai vienas rėtis
Kėpso nuošaliai.

Ėmus rėti šitą
Kiaurą nemažai, —
Reikia įmaišyti
Ir iškept gražiai.

Eglė nesikrimto, —
Greit išsivaduos:
Senė metų šimto
Patarimų duos.

Salomėja Nėris.

AMERICAN RED CROSS

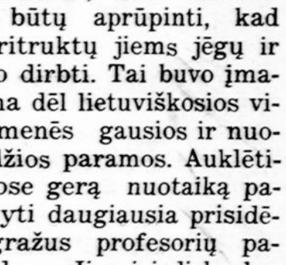

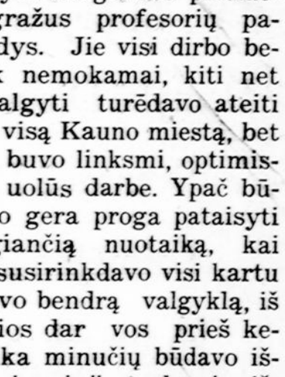

BEAR FACTS—Forest Commando, 8-week-old black bear (above), eats hearty breakfast as train nears New York. He's coming to city from home in Ontario to reside at Staten Island zoo. Baby bear curiously pokes head out of berth (below) to see what progress he is making.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

PUTNAM, CONN.

STOVYKLOS BAIGTUVĖS

Liepos 29. įvyko mergaičių Camp Immaculata stovyklos sezono uždarymas. Stovyklą įrengė ir vedė Nekaltai Pradėtosios Švenčiausios Panelės Kongregacijos seselės. Pernai buvo pirmasis bandymas ir suvažiavo gražus būrelis jaunų lietuvaičių. Matyt, kad mergaitės gyvenimas pas seseles patiko, nes daugelis tų pačių mergaičių vėl suvažiavo.

Pačios seselės yra, palyginamai, naujakurės, nes Amerikoje įsikūrė tik šio karo pradžioje. Betgi kas metą žymus progresas. Pažanga ypač ryški šiemet. Kur dar pernai vėjas smėlį žarstė — šiemet visi kampeliai žolele lyg aksomu pasipuošę, takeliai gėlėm numargavo. Tai vis seselių darbščių rankų pasekmės.

Gražioje gamtos aplinkumoje susirinko jaunos lietuvaitės — bene jauniausia buvo Aldona Simutytė, vos 5 metų amžiaus. Bežaisdamos, bedainuodamos, jos mokėsi ir lietuvių kalbos (mokė Sesuo Augustė, tautiškų šokių mokino p. Ivaškienė iš Bostono). Teko pernai stebėti programą — kaikurios mergaitės deklamavo, bet, atrodė, ne viską pačios suprato. Šiemet — visos "drožė iš peties". Be to, jos gavo progos ir Amerikos koncertinę žvaigždę išgirsti — nes atsilankė Ona Katkauskaitė ir sudainavo mergaitėms.

Liepos 29 d. programa buvo labai įvairi. Vedėja buvo Antanina Kašėtaitė, Brooklyn, N. Y., kuri paaiškino programos punktus. Po to mergaitės suvaidino P. Vaičiūno "Laimės Gėlė". Vaidino: Eleon. Švagždytė, Aldona Bagdonaitė, Magdutė Žalauskaitė, Elzb. Švagždytė, Marytė Peldžiūtė, Stella Galiauskaitė, Ant. Kašėtaitė, Dalia Devenytė, Rūta Averkaitė, Eleon. Greškaitė, Pranciška Kumpaitė, Teresė Vaičiulytė, Verutė Budreckytė, Mar. Žemaitytė ir R. Bomilaitė. Apie Mergelę Karžygę deklamavo Ona Dulkytė. Eilėraščius deklamavo Vanda Griganavičiūtė, Aldona Simutytė, R. Bomilaitė, Elena Urbonaitė ir Rūta Averkaitė.

Po to mergaitės pademonstravo (atrodė, joms pačioms buvo labai smagu demonstruoti) kelis tautiškus žaidimus — Jevužę, Klumpakoji. Vėl eilėraštis, vėl žaidimai patriotiškais motyvais — Pavergta Lietuva, God Bless America. Po to keturios liaudies dainos lietuviškai. Vėliau — artistiškai sušoko liaudies šokius — Kalvelis, Kepurinė, Jonkelis. Galop, seselės padalino premijas už lietuvių kalbą, už skaitymą. Atsisveikinimo kalbą pasakė Jonė Aromiskytė. Galop, mergaitės ir svečiai sugiedojo Amerikos Himną (Lietuvos Himną sugiedojo pradžioje).

Įspūdis — kuo gražiausias. Žiūrovus jaudino graži lietuviška kalba — visos mergaitės gerai supratę, ką kalba ir labai gražiai žodžius tarė.

Girdėjau, kad seselės kitai vasarai vėl ruoš stovyklą — dar labiau patobulintą ir skaitlingesnę. Vėl suvažiuos lietuvaitės iš įvairių Amerikos vietų, daug skaitlingiau. Motina Aloyza pati moko mergaites dainuoti ir rūpestingai prižiūri stovyklą. Lietuviai tėvai turėtų žinoti apie šią stovyklą ir daugiau mergaičių atsiųsti vasaroti pas lietuvaites sesutes.

El. Jurgėlienė.

Jums nereikia porcijos korčiukės pirkimui J. V. Karo Bonu.

CHICAGO, ILL.

Gilbert A. Mickeliūnas, sūnus žinomų veikėjų, Juozo ir Alenos Mickeliūnų iš Marquette Park, Chicago, Ill., pastaruoju laiku baigė Navy Signalman mokyklą ir perkeltas į Compool mokyklą gilesnėms studijoms.

G. A. Mickeliūnas gimęs rugsėjo 23 d., 1926 m. Baigęs Gimimo Šv. Panos Marijos parapijos pradžios mokyklą, perėjo į St. Rita aukštesnę mokyklą, kurią baigė gaudamas stipendiją į Chicago Universitetą. Aukštos mokslo įstaigos jam tačiau teko tik tris mėnesius lankyti, nes buvo pašauktas į kariuomenę ir priskirtas laivynan. Pagrindinį lavinimą išėjo Great Lakes Naval Stotyje.

G. A. Mickeliūnas yra ramaus būdo, o jo veidą nuolatos puošia maloni šypsena.

Lietuvos Pranciškonai Maine Valstybėje

1. Nepraėjo ne metai ir Greene, Me. įsisteigė nauja lietuviška įstaiga — Nekaltai Pradėtosios Švč. P. Marijos Seserų lietuvaičių vienuolynas. Naujame vienuolyne gyvena seserys, kurios, talkininkaudamos Lietuvos Pranciškonams, dirba Pranciškonų leidžiamo religinio ir patrijotinio turinio laikraščio "Šv. Pranciškaus Varpelio" administracijoje ir kartu rūpinasi vietos lietuvių vaikų religiniu ir tautiniu auklėjimu.

Šį mėnesį Seselių vienuolynas yra baigtas atremontuoti ir rugpiūčio 26 dieną įvyks vienuolyno pašventinimas. Pašventinimo apeigas atliks Portlando vyskupas J. E. Juozapas E. McCarthy. Tą pačią dieną Tėvai Pranciškonai mini savo Šv. Antano vienuolyno, Mount St. Francis, Greene, Me. pašventinimo metines sukaktuves. Šiuo metu Tėvai Pranciškonai puošia Šv. Pranciškaus kalnelį, sodina medelius, veda kelius, stato vienuolyno sodnelyje Šv. Pranciškaus stovylą — visu tempu ruošiasi iškilmėms rugpiūčio 26 dienai. Pašventinimo ir paminėjimo iškilmėse laukiama daug svečių kunigų ir pasauliečių, vienuolyno rėmėjų ir geradarių.

2. Tėvų Pranciškonų vienuolynas Mt. St. Francis yra labai gražioje viteoje. Ypatingai gražus, jaukus, tikrai lietuviškas yra Pranciškonų 45 akerų miškas, kuris yra šalia vienuolyno. Kas nori gerai pasilsėti, išsimiegoti, pakvėpuoti grynu Maine oru, turėtų atvažiuoti pas Tėvus Pranciškonus praleisti savo atostogas. Visai netoli vienuolyno yra keli ežerai, kuriuose galima pasimaudyti ir pažvejoti.

3. Kas kart daugiau atvažiuoja svečių aplankyti Tėvus Pranciškonus. Nesenai lankėsi kun. K. Vengras, MIC., kun. P. Juškaitis, Cambridge, Mass., kun. J. Jakaitis, Argentina, Tėv. J. Kidykas, S. J., kun. Magnus J. Kazėnas, Pittsburgh, Pa., kun. M. Švarlys, Chicago, Ill., kun. Vyšniauskas, Chicago, Ill., kun. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y., kun. A. Pažereckas, Brooklyn, N. Y. ir daugelis svečių pasauliečių iš Cambridge, Mass. ir Boston, Mass. Atvykę svečiai džiaugėsi kukliu Pranciškonų vienuolynu ir Tėvų Pranciškonų uolumu. Pranciškonai ne tik uoliai dirba kaipo misijonieriai važinėdami po plačiąją Ameriką, bet būdami namie, dirba savo mažutėje farmelėje sodindami daržus, piaudami ir grėbdami žolę. Jie tikrai gyvena pagal šūkį — dirbk ir melskis.

4. Šiuo metu Pranciškonų vienuolyne gyvena 4 kunigai, du broliai ir vienas klierikas. 2 klierikai atlieka novicijatą Paterson, N. J., kiti keturi klierikai netrukus ruošiasi važiuoti atlikti novicijatą. Tuo būdu Lietuvos Pranciškonų skaičius didėja. Dar labiau jie galės išvystyti savo veiklą, kai iš Italijos ir Austrijos atvažiuos apie 35 Lietuvos Pranciškonų kunigų. Kadangi tokio didelio skaičiaus dabartinis vienuolynas negalės sutalpinti, jau daromi planai tuoj po karo pradėti statyti didelį Šv. Antano vienuolyną ir koplyčią. Jau yra pakviestas architektas, kuris ruošia naujojo vienuolyno planus. Naujasis vienuolynas bus paminklinis Šv. Antano garbei pastatytas Amerikos Lietuvių vienuolynas, kuriame koncentruosis visas Pranciškonų religinis ir tautinis veikimas.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m.

Newtown, Pa. — Šv. Kazimiero Seserų vienuolynė, metinės rekolekcijos, rugpiūčio 6-15 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo parapijoje, Šv. Pranciškaus novena ir Tretininkų vizitacija, rugsėjo 8-17 d. — Tėv. Agnelius Krasauskas.

Plymouth, Pa. — Šv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atlaidai, rugsėjo 23-25 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Plymouth, Pa. — Šv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atlaidai, rugsėjo 23-25 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Scranton, Pa. — Šv. Juozapo parapijoje, Šv. Pranciškaus novena, rugsėjo 26 d. — spalių 4 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Franciscan Fathers
Mount St. Francis, Greene, Me.

LOS ANGELES, CAL.

Neseniai gavau laišką nuo kunigo J. K., kuris ėjo mokslus Italijoje ir Lietuvoje, kuriam pagelbėjo išeiti mokslus Kotryna Nedvoraitė, gyv. Chicagoj. Savo laiške kun. K. aprašo apie lietuvių tremtinių padėtį. Dauguma tremtinių gyvena pietinėje Vokietijos dalyje. Jų yra apie 400,000, kurių tarpe esą 248 kunigai ir 3 vyskupai.

Visi tremtiniai reikalingi yra rūbų, baltinių ir avalynės. Nupirkti tų dalykų negalima gauti. Atjausdamas mūsų tautiečių vargingą padėtį, aš raginau savo parapijiečius aukoti rūbų etc., ir jau mūsų skyrius išsiuntė dešimts dėžių; turime jau prikrautas keturias dėžes, kurias vėl išsiūsime. Matydamas tremtinių reikalus, kreipiuos į Los Angeles Arkivyskupą Dr. J. J. Cantwell'ą, kad man leistų padaryti visoj savo arkivyskupijoje rūbų rinkliavą, ir gavęs leidimą, išsiunčiau du šimtus laiškų arkivyskupijos klebonams, kad savo parapijose padarytų rūbų rinkliavą lietuviams. Manau, kad dauguma atjaus tremtinių liūdną padėtį ir mano darbas nebus bergždžias.

Noriu čia aprašyti vienos moters lietuvių šelpimo darbe uolumą. Turiu savo parapijos gerus parapijiečius Dominiką ir Oną Vilkus, kurie neperseniai atvyko iš Milwaukee, Wis. Čia nupirko gražius namus, aktyviai prisidėjo prie parapijos gyvenimo. Šiandieną mes apvaikščiojame Onos Vilkienės vardines. Vilkienė pakvietė į savo namus visus ir žadėjo duoti gerus pietus, ir pareiškė, kad nenori sau nejokių dovanų, nei už pietus nenori atlyginimo, tiktai tegul kiekvienas svetys padaro lietuvių tremtinių naudai auką. Iš bažnyčios nuvykome į Vilkų namus, ir čia kieme radome stalus gražiai papuoštus švariais valgiais. Nemažai nustebome pamatę bliūdus su margučiais, mes žinome kaip dabar sunku gauti kiaušinių. Bet mums paaiškėjo, kad mūsų geras parapijietis Raimondas Kalinauskas, kuris turi didelį marketą, prisiuntė daug kiaušinių.

Per pietus aš perskaičiau iš "Draugo" straipsnius apiet lietuvių tremtinių padėtį, ir padarėme kolektą, kuri aiškiai įrodė, kad lietuvių širdyse yra kilnūs užuojautos jausmai. Nors svečių buvo neperdaug (30 asmenų) vienok sumetė šešiasdešimts dolerių.

Aš pareiškiau Dominikui ir Onai Vilkams padėką ir žadėjau vienas šv. mišias atlaikyti už darbščius mano parapijiečius. Lai tas gražus pavyzdys patraukia ir daugiau lietuvių prie tokio kilnaus darbo.

Prelatas J. Maciejauskas.

NEW YORK PORT OF EMBARKATION—WACs enroute to Europe to replace soldiers being redeployed to the Pacific receive the same Red Cross services as do their Army brothers. Here a group waiting to board ship is given coffee, doughnuts and candy bars by Red Cross canteen workers. **(American Red Cross Photo by Dan Riordan.)**

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ ŠV. ANTANO VIENUOLYNO

Pašventinimo Metinių Sukaktuvių Dienoje,
rugpiūčio 26 d., sekmadienį,
3 val. po pietų, įvyks
MAINE VALSTYBĖJE PIRMOJO,
Nekaltai Pradėtosios Švenč. Panos Marijos Seserų Lietuvaičių Kongregacijos Vienuolyno
St. Clare's Villa. Greene, Maine

PAŠVENTINIMAS

Pašventinimo apeigas atliks
JO EKSCELENCIJA PORTLANDO VYSKUPAS
JUOZAPAS E. McCARTHY
Naujasis Nekalto Prasidėjimo Seserų Vienuolynas Greene, Me.
ĮKURTAS LIETUVOS PRANCIŠKONŲ RŪPESČIU.
Jame gyvena seserys, kurios dirba Tėvų Pranciškonų leidžiamo laikraščio *"Šv. Pranciškaus Varpelio" administracijoje* ir kartu rūpinasi Lewistono lietuviškojo jaunimo religiniu ir tautiniu auklėjimu bei lavinimu.

PAŠVENTINIMO DIENOTVARKĖ:

11 val. ryte —Iškilmingos Šv. Mišios su pamokslu Tėvų Pranciškonų Vienuolyne Mount St. Francis, Greene, Maine.
3 val. po pietų —Jo Ekscelencijos Vyskupo Juozapo E. McCarty sutikimas ir Seselių Vienuolyno pašventinimas.
4 val. P. M. —Šv. Pranciškaus stovylos pašventinimas Tėvų Pranciškonų Vienuolyno sodnelyje.

Po šventimo apeigų, Pranciškonų Vienuolyno miške, bus
LIETUVIŲ POBŪVIS
NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME
Amerikos Kunigus, visus Pranciškonų Šv. Antano Vienuolyno Garbės Fundatorius, Fundatorius, Rėmėjus, Geradarius, mūsų Seses ir Brolius Tretininkus-es, "Varpelio" Skaitytojus,
Visus Lietuvius —
Šv. Pranciškaus ir Šv. Antano Mylėtojus
Dalyvauti Pašventinimo Iškilmėse.
Tat, Laukiame Atvažiuojant Malonių Svetelių!
LIETUVOS PRANCIŠKONAI.

"Laimingesnis Dalykas Duoti, Kaip Imti" (Apd. 20, 35)

Džiaugsmas Našlaičiams
Paguoda Seneliams
Stiprybė Vaikeliams
Ramybė Dievotoms Mergelėms
Šventovė Darbuotojoms
Laimėjimas Aukotojams

Nukryžiuoto Jėzaus Seserų Vienuolynas
OUR LADY OF SORROWS CONVENT
THATCHER STREET **BROCKTON 54, MASS.**

Nauja Lietuvaičių, Bostono Arkivyskupijoje, Įstaiga Yra Mūsų Džiaugsmas, Pažiba. Iš Elmhurst, Pa., Nukryžiuotojo Jėzaus Seselės Perkelia Savo Centrą Į Brockton, Mass. Čia Turės: Naujokyną, Seneliams Prieglaudą, Našlaityną.

PRAŠOME DIEVO GARBEI IR TAMSTOS DŽIAUGSMUI LIKTI VIENUOLYNO GARBĖS NARIU-STEIGĖJU, AMŽINUOJU NARIU, GERADARIU arba RĖMĖJU.

Seselės amžinai bus dėkingos. Už Tamstą aukos Šv. Mišias, Novenas ir gerus darbus. "Taigi, būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas" (Luk. 6, 36), sako Jėzus.

Siunčiant auką, prašome pasinaudoti pridėta iškarpa.

OUR LADY OF SORROWS CONVENT
Thatcher St., Brockton 54, Mass.

Didžiai Gerbiamoji Motina Bonaventura:

Prašau įrašyti mane į Nukryžiuoto Jėzaus Seselių Vienuolyno, Brockton, Mass. geradarių sąrašą, nes ir aš noriu naudotis Seselių maldų ir Vienuolyno gerų darbų vaisiais.

Auka $.....

Vardas, Pavardė .....

Adresas .....

PASTABA. Šį lapelį prašome grąžinti su auka. Kas aukos $1.00 ar daugiau skaitysis metiniais geradariais. Aukavusieji $25.00 skaitysis geradariais rėmėjais. Amžinieji nariai aukoja $100. Amžinieji Garbės nariai-fundatoriai-steigėjai aukoja $500. Auka galima siųsti dalimis. Su pakvitavimu Vienuolynas išduos gražius liudimus. AUKOJUSIEMS $25.00 ar daugiau, bus įteikta graži vyskupo P. Būčio knyga — "ŠVČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE".

Užsiprenumeruokite Įdomiausį Du kart savaitinį laikraštį
"DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstančių laikraščių, Amerikoje. Jis išeina du sykiu į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams $4.00
Pusei metų 2.00
Įmant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina $2.00
Pusei metų 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS
366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Buvęs South Bostonietis, Majoras Leonas Stasys Viltrakis grįžęs iš Pilipinų salų, Chicagoje vedasi, rugp. 11 d. Tą dieną jis užsiprašė savo intencijai šv. mišias, Šv. Petro (So. Bostono) lietuvių par. bažnyčioje.

Liepos 18 d. Cpl. Juozas M. Sangaila lankėsi Stebuklingoje vietoje Liurde, Prancūzijoje. Tą dieną rašytame laiške, jis prisiuntė vietiniams kunigams po Panos Marijos paveikslėlį su gražiomis maldelėmis. Sveikiname mūsų Juozą su atlankymu visame pasauly garsios šventovės. Ačiū už atmintį.

Šv. Petro parapijos Dramos Ratelis nupirko Seserų Vienuolynui 6 kėdes vieškambariui, gražų paveikslą ir kryžių.

Gauna Kvietimus. Kun. J. Bronio Rusteikos pažįstami gauna formalius nuo jo kvietimus į jo šventimus ir primicijas. Kvietimuose pažymėta šventimai rugp. 24 d., Šv. Petro par. bažnyčioje, primicijos rugpiūčio 26 d., 11 val. ryte, toje pačioje bažnyčioje.

Rugp. 8 d., 7:30 val. v. bus laikomos šv. Teresės novenos pamaldos.

Rugp. 9 d., 7:30 val. v., bus laikomas labai svarbus kun. J. Bronio Rusteikos primicijų bankieto rengėjų susirinkimas.

Nutarė Remti Mokyklas. Rugpiūčio 3 d., po šv. Valandai, Maldos Apaštalavimo draugija, nutarė surengti vakarą ir aukoti iš iždo parapijos mokykloms.

Kun. S. Saulėnas sugrįžo iš atostogų. Dabar atostogauja kun. Albertas Abračinskas.

Kviečia į Kunigystės Jubiliejų. Naujos Anglijos Tretininkų Brolijos skleidžia kvietimus į kun. T. Grassmanno, O. C. M. Tretininkų vizitatoriaus kunigystės 25 metų sukakties iškilmes. Padėkos iškilmingos šv. mišios įvyks Cambridge lietuvių bažnyčioj rugp. 19 d., 11:30 val. ryte. Pagerbimo bankietas bus po bažnyčia 1 val. p. p.

Rugp. 4 d., tapo pakrikštytas Arthur Charles, Jr., sūnus Arthur Charles ir Adolfina (Mikalauskaitės) Kulda.

Verslininkas Antanas Ašmenskas aukavo Jėzaus Nukryžiuoto Seselių naujam namui Brocktone $25.00. Dabar South Bostoniečiai tam namui bus suaukavę $11,045.17.

A. E. Kauneliai aukavo $5. parapijos mokyklų fondan.

Ačiū.

Rugp. 5 d., tapo pakrikštyti šie kūdikiai:

Patricija Ona - Jono ir Onos (Stanilionytės) Curley.

Alena - Florijono ir Leonoros (Kiškytės) Janulių.

Denis Juozas - Danieliaus Juozapo ir Onos (Jalmokaitės) Balogų.

Jonė Pranė - Adomo ir Stanislavos (Dailidenytės) Seniukevičių.

Rugp. 4 d., apsivedė Povilas Dobilas su Marijona Balčiuniene (Razvadauskaite).

Būrys parapijiečių, nugirdau, rengiasi "nuprausti" parapijos mokyklos vidu, per šią savaitę. Ten yra labai daug darbo. Vidų reikia numazgoti. Numaliavoti. Iš lauko taip pat reikėtų maliavoti. Vertėtų atnaujinti ir gražiai padabinti parapinę mokyklą, kad vaikučiai ją pamėgtų geriau už kitas.

Tūlas daktaras, sykį, apgailestavo, kad Bostone nebūta kam pamokyti lietuviškai. Dabas niekas negalės tuom skųstis. Tam yra daug lietuviškų inteligentų, daug kunigų, seserų mokytojų, parapinės, ir vasarinė mokykla.

Rugp. 5 d., kun. Virmauskis atsilankė į Šv. Petro ir Povilo draugijos susirinkimą. Jis paaiškino kodėl jis neatsišaukė į draugiją vasarinės mokyklos sušelpimo reikalu, kaip kas metai, kad darydavo. Todėl, kad jis norįs užkviesti draugiją ir pavienius narius, ir *kvietė* su visokeriopa parama nuolatinei parapijos mokyklai.

GALITE GAUTI TIKIETŲ

Kaip jau buvo "Darbininke" rašyta, kad naujai įšvęsto kun. J. B. Rusteikos primicijų proga įvyks bankietas rugp. 26 dieną, Šv. Petro par. pobažnytinėje salėje, 1:30 val. po pietų. Kviečiami visi dalyvauti ir pagerbti naują Kristaus darbininką — kun. J. B. Rusteiką.

Tikietų galima gauti "Darbininko" administracijoje, pas V. Valatką, klebonijoje, Medonį, E. Kuderauskienę, Tarutienę, M. Alčiauskienę, M. Karčiauskienę ir kitus. *(6-24)*

Veikti aistros valandą — reiškia plaukti jūron audros metu. **Bošenas.**

Boston Mutual Life Kompanijos Raportas

Boston Mutual Life Insurance kompanijos prezidentas Jay R. Benton patiekė direktoriams ir tarnautojams raportą, kuriame nušviečia tos kompanijos augimą ir laimėjimus.

Ši kompanija gyvuoja jau 45 metus ir vis dar rodo progresą. Jos turtas dabar siekia aukščiausio lygio.

Per 1944 metus apdraudos suma pakilo $9,437,018; gi per penkis 1945 metų mėnesius paaugo $4,827,514. Visos apdraudos suma 31 gegužės siekė $134,047,520. Per 1944 metus pajamų buvo $2,310,866 daugiau negu išlaidų; gi per penkis 1945 metų mėnesius—$913,727.

Šėrų ir bonų 1944 metais buvo už $18,485,267, iš kurių $16,633,184 buvo U. S. bonai. Pinigų bankuose — $501,000. Apsidraudusių skaičius pakilo 371,219.

Nuo šių metų pradžios apsidraudusiems išmokėta $844,822.00.

Mr. Benton pabrėžia, kad šitiek laimėta nežiūrint darbo rankų stokos ir kitų karo meto suvaržymų. *Skl.*

LANKĖSI

Pereitą ketvirtadienį lankėsi ilgametis LDS 28-tos kp. sekretorius p. Juozas Lukša iš New Haven, Conn.

Pirmadienį, lankėsi kun. A. Tamoliūnas iš New Britain, Ct.

Lankėsi p-nia Vilkienė iš Dorchester, Mass. Atsilankymo proga atnaujino "Darbininko" prenumeratą.

Lankėsi kun. Jonas Bernatonis iš Maynard, Mass.

Penktadienį lankėsi didelė "Darbininko" prietelka ir rėmėja p-nia M. Paplauckienė iš Binghamton, N. Y. Ji buvo sustojusi pakeliui į Greene, Me.

Pirmadienį, rugp. 6 d. lankėsi "Darbininke" p. Jokubas Versiackas iš Cambridge su savo giminaičiu p. Aleku Čepulioniu, biznieriu, kuris su savo žmonele Marijona atvyko iš Pittston, Pa. praleisti atostogas Bostono apylinkėje.

Niekam nieko bloga nepadaryti dar maža.

Vaižgantas.

VILLA JOSEPH MARIE, Newtown, Pa.

Sekantieji geraširdžiai prisidėjo aukomis prie mūsų statybos fondo:

Antanina Juškelienė, Baltimore, Md.	$150.00
Nesiskelbęs Geradaris	125.00
Mrs. Anna Reilly, Philadelphia, Pa.	100.00
Kazlauskai, Chicago, Ill.	100.00
Atminčiai A. † A. Vaitkienės, Philadelphia, Pa.	100.00
Nesiskelbę Geradariai, Scranton, Pa.	50.00
Mrs. Raguckas, Philadelphia, Pa.	50.00
Pauzai, Mt. Carmel, Pa.	45.00
Nesiskelbęs Geradaris, Baltimore, Md.	25.00
Ona Mikšiūtė, Brockton, Mass.	15.00
R. Ališauskienė, Waterbury, Conn.	10.00
Čepulienė, Worcester, Mass.	10.00
Mr. and Mrs. F. Perosky, Ashley, Pa.	10.00
J. Petrauskai, Philadelphia, Pa.	5.00
M. Grabauckienė, Worcester, Mass.	5.00
O. Peciukevičius, Philadelphia, Pa.	5.00
E. Diamond, Paterson, N. J.	5.00
S. Kiveris, Newark, N. J.	5.00
M. Diamond, Philadelphia, Pa.	5.00
Mr. and Mrs. V. Caplins, Jr., Baltimore, Md.	5.00
Ona Nageliūtė, Baltimore, Md.	5.00
Ona Rukštelienė, Baltimore, Md.	5.00
J. Ruggiero, Philadelphia, Pa.	3.00
Ona Vitkauskienė, Waterbury, Conn.	2.00
B. ir O. Juodaitis, Waterbury, Conn.	2.00
A. Trakimas, Chester, Pa.	2.00
A. Klimas, Philadelphia, Pa.	2.00
E. Janeika, Philadelphia, Pa.	2.00
S. Miller, Port Carbon, Pa.	2.00
M. Kazlauskas, Lowell, Mass.	2.00
J. Dulkie, Lowell, Mass.	2.00
B. Stockridge, Philadelphia, Pa.	2.00
M. Uždavinis, Worcester, Mass.	2.00
M. Domulienė, Waterbury, Conn.	1.00
A. Peck, Philadelphia, Pa.	1.00
M. Valeskas, Philadelphia, Pa.	1.00
C. Slivinskas, St. Clair, Pa.	1.00
G. Gurgzdas, Philadelphia, Pa.	1.00

Reiškiame Jums, mūsų brangūs Geradariai, gilų ir nuoširdų dėkingumą.

ŠV. KAZIMIERO SESERYS

Įrengti groteles, langą, altorių, aukoju $.....
Amžino Rėmėjo auka ($100 arba daugiau). Aukoju $.....
Rėmėjo auka ($25.00 arba daugiau). Aukoju $.....
Geradario auka (Kiek galima). Aukoju $.....
Vardas ir pavardė .....
Numeris ir gatvė .....
Miestas ir valstija .....
Aukas siųskite šiuo adresu:
Villa Joseph Marie,
Holland Road,
Newtown, Bucks Co., Pa.

Naudingos Maldaknygės

ANIOLAS SARGAS, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 puslapiai. Kaina $1.50

DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 pusl. $1.50

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS—Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, ant viršelio įspaustas lietuviško stiliaus auksinis kryžius, 787 psul. Kaina $3.50

JĖZAU PAS MANE ATEIKI — Kun. K. Kirvelaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, apvalūs kampai, 254 puslapiai. Kaina $1.25

MALDŲ RINKINĖLIS — Kun. J. B. Koncevičius. Balti celuloidiniai viršeliai. Knyga tinkama moterims ir mergaitėms. Kaina $1.00

MALDŲ ŠALTINIS — Kun. Pr. Juškaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti apskritūs kraštai, didelės raidės, 432 pusl. Kaina $2.50

RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, lietuviško stiliaus auksinis kryžius ant viršelio, 544 pusl. Kaina $2.75

Su užsakymais kreipkitės ---

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Iždininkė — Ona Staniuliūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tulelkis 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glinecjds, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Komunistai yra taip ištriksinti, kad jiems užtenka iš viršūnių vieno piršto mostelėjimo ir jie tuo apsiverčia ragožium. Dabar komunistai vėl tapo revoliucijonieriais. Jų tikslas —griauti valstybes iš šaknų, nesiskaitant su priemonėmis. Browder buvo vadas, o dabar pastumdelis. Lietuviški komunistėliai irgi neturi kitos išeities, kaip tik prisitaikinti. Grįžti prie savo motinos tėvynės jie neturi drąsos, kaip neturėjo drąsos prie savo Mokytojo Judas.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

PARSIDUODA 7 NAMAI — 18 šeimynų ir 2 štorai, E St., So. Boston, Mass. Netoli Broadway. Rendos neša $310. per mėnesį, prekė $12,500.00. Kreipkitės į offisą — R. J. Vasil, 409 Broadway, Room 4, South Boston, Mass. *(8-13)*

PARSIDUODA namas. Kaina $14,000. Rendų neša $4200. Galima išrenduoti vieną kambarį, $4.00 per savaitę. Furničiuoti kambariai. Vyrui ar moteriai virtuvė ir miegamasis. Kreiptis:
A. RYKIEL,
223 Charles S., TRO. 8709
Cambridge, Mass.

Parsiduoda Už $10,500

dviejų šeimynų medinis namas Dorchesteryje, arti Ashmont Station. Puikūs vaizdai, kiekvienas flatas po 6 kambarius. Rendos $43.00 už kiekvieną flatą. Tile bath, baltos sinkos, furnice garu apšildomas, dvigubi langai, 4900 ketv. pėdų daržo, 5 pėdų geležinės tvoros, gėlių galerija, vaisiniai medžiai, victory garden. Atsišaukite vakarą po šeštos valandos: ZNOTIN, 54 Westmoreland St., Dorchester, Mass. *(3-7-10)*

PARSIDUODA prieškarinis English baby carriage, kaip naujas. Atsišaukite —652 E. 2nd St., So. Boston, Mass. Tel. SOU 4183.

DAKTARAI

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas
Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Take Years From Your Looks.
Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.
Tel. SOU. 4645
New Styles
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL $10.
Soft., Cream-Oil Permanent $8.
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from $5. to $50.
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorious Surroundings.
at
CASPER'S BEAUTY SALON
738 E. Broadway,
South Boston, Mass.
Experienced Manicurist always present
No Appointment Necesary
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Factory to you
Monuments $85.00 up
Markers 32.00 up
All lettering and delivery anywhere in New England
Write for catalog
Memorial Granite Co., Inc.
159 Hancock Street
Quincy, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermenims Dykai
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS
P. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

A. Vaičiulaitis

SU SALOMĖJOS NĖRIES MIRTIMI

Tai jau antra žinia, kad mirė Salomėja Nėris. Dabar ji iš tikrųjų grįžo į tą lakų ir baltą mūs motulės žemės smėlį, apie kurį ji dainavo.

Pirmą kartą gandai apie jos mirtį buvo pasklidę 1941 m., kada vokiečiai pradėjo eiti į Lietuvą. Tada tos netikros žinios sudarė savotiškai didingą vaizdą: tėvynė dega karo ugnyje, ir štai tame gaisre žūva poetė moteris kažkur pakelėje iš savo krašto, — žūva kaip auka tų brutalių ir kruvinų pasaulio jėgų, kurių vienai ji pati buvo pritarusi.

Salomėjos Nėries mirtis mane veda atgal į Vilkaviškio gimnazijos dienas. Mano laikais ten būta nemažo būrelio, kuris jau tada dairėsi į mūzas.

Vyriausioje klasėje mokėsi Salomėja Bačinskaitė — Neris. Ji rašė eilėraščių į gimnazijos ateitininkų laikraštuką, mokėsi ir turėjo truputį kėblumų su visokiomis matėmatikomis.

Mokėsi ten tada Petrolė Orintaitė, šiandien kelių knygų autorė. Anuosyk ji nemėgo literatų, buvo smarki sociologijos studijų šalininkė ir, atėjusi į literatūros būrelio susirinkimus, sakydavo: "Užsimanėte čia dūdelėmis žaisti". Mes, tie dūdelių žaidėjai, kaip gebėdami atsikirsdavome jai.

Buvo ten Kazys Matjošaitis, rašęs lengvų, grakščių eilių ir tokios pat prozos vaizdų, kurių vėliau pasirodydavo Kauno 'Darbininke'. Jis gyvenimą baigė nelaimingai: Jau vėliau, viena naktį nusišovė prie Žaliojo tilto Kaune, prieš tai parašęs laišką būtybei, kuria vadino savo žemišku angelu. Jo kūrinėliu niekas nesurinko ir neišleido.

Ten taip pat mokės: Petras Karuža, poetas, miręs jaunas, palikdamas neseniai gimusį kūdikį. Po mirties jo eilėraščiai buvo išspausdinti atskira knyga.

Žemesnėse klasėse buvo Motiejus Lukšys, vėliau išleidęs keletą rinkinėlių vaikams, ir dar vienas ugningas eilių rašytojas ir artistas, kuriam ilgainiui ėmė maišytis galva: jis mieste pradėjo padeginėti namus ir viso labo apie septynis jų paleido dūmais, kol jį sugavo ir nuvežė psichiatrinėn ligoninėn.

Buvo ir daugiau ten pasišokusių į rašytojus, bet kiti taip ir baigė savo poezijos kelionę gimnazijos sienose.

Salomėja Nėris atlaikė savo poetinį pašaukimą: dainuoti buvo jos prigimties dalis, jos širdies balsas. Ji pateko į pirmąsias naujųjų poetų eiles. Jų generacija ir ligšiol pasiliko jauniausioji ir sudarė tokį stiprų būrį, kurio priešakyje stovėjo J. K. Aleksandravičius, Bernardas Brazdžionis, Antanas Miškinis ir velionė poetė.

Solomėja Nėris tvirtą poetės vardą sau susidarė universitete. Kai aš ten nuvažiavau, netrukus ji baigė studijas, — taip ir vėl mažai beteko susidurti. Atsimenu, kad susirinkimuose ji ką nors pastebėdavo apie mano skaitytus vaizdelius, — ypač šį tą ištraukdama iš kalbos dalykėlių: mat, abu kilę iš to paties Lietuvos kampo, tad jai būdavo artima, kai išgirsdavo kokį retesnį savo apylinkės žodį.

Paskui ji važinėjo užsieniuose, buvo mokytoja Seinų gimnazijoj ir sukėlė nemaža šnekų, — perėjo į komunizmą. Tai buvo 1928 metais. Ji savo naujuoju keliu per daug nesigarsino, ir ta nauja šviesa, galima sakyti, lieka beveik atogarsio jos kūriniuose ligi 1940 metų.

Ji turėjo atlikti partijos rutiną. Tad skaitė Markso "Kapitalą", Lenino ir Stalino raštus, ir, kaip apmokymo praktiką, nakčia buvo siunčiama į girią prie Kleboniškio slaptam komunistų susirinkiman su kalba.

Tačiau po persivertimo daug kas jos kūriniuose ėmė įžiūrėti naują mokslą ir tuose posmuose, kur jo visai nebuvo. Eilėraštį "Mano mažoji geiša" ji taip baigia:

Raudonai saulei tekant
Numirti jie nebijo.

Daug kas toj raudonoj saulėj matė komunizmo simbolį. Pati Salomėja Nėris man sakėsi nežinanti, kodėl dėl to sakinio tiek šnekų: rašydama ji turėjo galvoj tą saulę, kuri pateka iš ryto, bet ne kitokią. Tai jos pačios žodžiai.

Nė socialinių motyvų jos lyrikoj žymiau nepagausėja po jos dvasios krizės. 1938 m. pasirodžiusiam veikale "Diemedžiu žydėsiu" tų socialinių gaidų rasim labai nedaug: ji dainuoja, kaip dainavusi, savo pačios likimą. Ji kaip buvo, taip ir pasiliko sava: dainavo iš sielos gilumos, o ne pagal iš šalies pakištą programą.

Paminėtinas ir antras dalykas Salomėjos Nėries istorijoje po ano atsivertimo, kada ji tiltus sudegino su praeitim — pačios jos žodžiais tariant. Daug kas ją nori padaryti anų dienų režimo ir iš viso "buržuazinės" Lietuvos kankine, persekiojama poete. "Tarybų Lietuva" 1941 metų sausio 7 d. rašė: "Smetonos režimas pradėjo žiauriai persekioti poetę... Kapitalistinėje Lietuvoje Salomėjai Nėriai buvo užkirstas kelias net ir legaliai visuomeninei veiklai". Kiti vėl sako, kad buvusieji draugai ją pametė...

Visai nemanant teisinti Smetonos režimo, tiesos dėliai čia paminėtina keletas faktų. Salomėja Nėris, su nedidele pertrauka, mokytojavo keliose gimnazijose, paskutiniu tarpu prieš karą — Kaune, iš kur galėjo kasdien važinėti į nuosavus namus netoli Pažaislio. Už knygą "Diemedžiu žydėsiu" ji gavo Lietuvos sąlygomis stambią valstybinę premiją, o kad draugai neišlakstė ir jos nepastūmė, galima įsitikinti, paėmus katalikų laikraščius "Židinį" ar "Naująją Vaidilutę", kur randame jos eilėraščių jau ir po ano atsivertimo, kada ji nuėjo su komunistais. Ji nevengė net kada bendardarbiauti katalikų spaudoje, o šie — spausdinti jos raštų. Be to, katalikų laikraščiai jos poezijos veikalus visados aukštai įvertindavo recenzijose.

1937 metais Salomėja Nėris su vyru skulptorium Bučiu gyveno Paryžiuje. Tada dažniau susitikdavom, į svečius užsukdavom. Atsimenu, kaip kartą ji pati virė ir mus vaišino. Ji tuomet turėjo į valias laiko ne tik lankyti Prancūzijos sostinę, bet ir rašyti. Tarp kitų dalykų, ji ėmė eiliuoti mūsų liaudies pasakas ir davė vieną iš gražiausių savo kūrinių — "Eglę žalčių karalienę", išspausdintą 1940 m.

Bevaikščiojant po Paryžiaus gatves, tarpais kildavo ginčų ir idėjiniais klausimais. Bet tokiais atvejais ji tylėdavo, — šnekėdavo jos vyras.

Ji tada man atrodė bemaž tokia, kaip iš gimnazijos dienų: vidutiniško ūgio — jei dar truputį, tai būtų maža ir kresna; didelių akių, kurias ji savo ir poezijoje vadina žaliomis, nors to žalsvumo ten, tur būt nedaug tebuvo; atrodė ji daugiau tylinti, ne taip greita savo sielą atverti, — ji savo slaptas mintis ir troškimus drąsiai eilėse išsakydavo.

Grįžus Lietuvon, su ja teko susitikti Šv. Onos atlaiduose Alvite, būti jos tėviškėje ir protarpiais matytis Kaune, ar tai rašytojų susiėjimuose, ar pas S. Čiurlionienę, kur ji kartais paskaitydavo savo poezijos, arba susitikus grynai literatūros reikalais pasišnekėti. "Pieno Centro" sodely sėdėdami, svarstėme jos "Eglę", kurią, kaip man atrodė, ji vartojo per daug mažybinių žodžių: išleisdama iš spaudos, tą knygą ji minėta prasme pertaisė. Kadangi ji negalėjo rasti gražaus vardo, tai jai papiršau "Diemedžiu žydėsiu" — tuo vardu ir pasirodė jos knyga.

Rusams užėmus Lietuvą, Salomėja Nėris turėjo pamatyti, kad jos svajotam rojui poezija, kaip ir visas gyvenimas, buvo pavergtas. Gavus įsakymą rašyti poemą apie Staliną, ji parašė — tik originalumo, savos sielos joje nėra; bet kuris gabus eiliakalys galėtų tas šablonines, nudėvėtas frazes sudėti į panašią formą. Tas pat dera pasakyti ir apie kitus jos eilėraščius, rašytus pagal partijos mokslą — ten jau nėra tos tikrai poetiškos sielos — Salomėjos Nėries. Tačiau kur ji užmiršta partiją, jos daina skamba stipriai.

Iš viso, ką ji gražiausio davė, — tai buvo laisvos Lietuvos sąlygų vaisius ir ta prasme į jos kūrinius ligi 1940 metų turime žiūrėti. Ji pasiekė apgaulingo žėrėjimo. Jos poemą apie Staliną vertė į visokias Rusijos kalbas. Ji renkama Aukščiausion Tarybon ir akis į akį regi savo naują dievą Staliną.

Kilus karui, ji saugiai išvežama Rusijos gilumon. Ar ji pagalvojo tada, kad tuo pat laiku į Sibirą vežė lietuvius, gyvuliniuose vagonuose sugrūstus, — vežė sunkiausiems darbams, amžinam ištremimui ir mirčiai? Kas jai buvo arčiau — ar tie Stalino pasiųsti žudikai, šaudę lietuvius Červonės giriose už Minsko, ar tie žudomieji ir tremiamieji, beteisiai Lietuvos vaikai?

Ar jai atėjo į galvą, kad tuo laiku, kada ji aprūpinta sėdėjo Rusijoje, toli, už Uralo kalnų, Sibiro tyrlaukiuose lėta mirtimi, nuo bado geso ir nyko mūsų brangiausieji — maži vaikai, moterys, vyrai, iš Lietuvos lygumų, iš savo sodybų išplėšti?

Jeigu Solomėja Nėris savo širdy ir verkė brolių sesių tremtinių, ji jau negalėjo to apsakyti pasauliui; ji buvo savo naujo dievo — sovietinės diktatūros — bejėgė vergė ir auka. Jos, lakštutės, sparnai buvo surišti; ji galėjo plasnoti tik tada, kada partija norėjo.

P. S. — Salomėja Nėris - Bačinskaitė gimė 1904 m. Vilkaviškio apskr. Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoj ir Kauno Universitete. Išleido poezijos veikalus — "Anksti rytą", "Pėdos Smėly", "Per lūžtantį ledą", "Diemedžiu žydėsiu", "Eglė žalčių karalienė", "Lakštingala negali nečiulbėti".

Daugiau Salomėjos Nėries eilių telpa 5-tame šio numerio puslapyje.

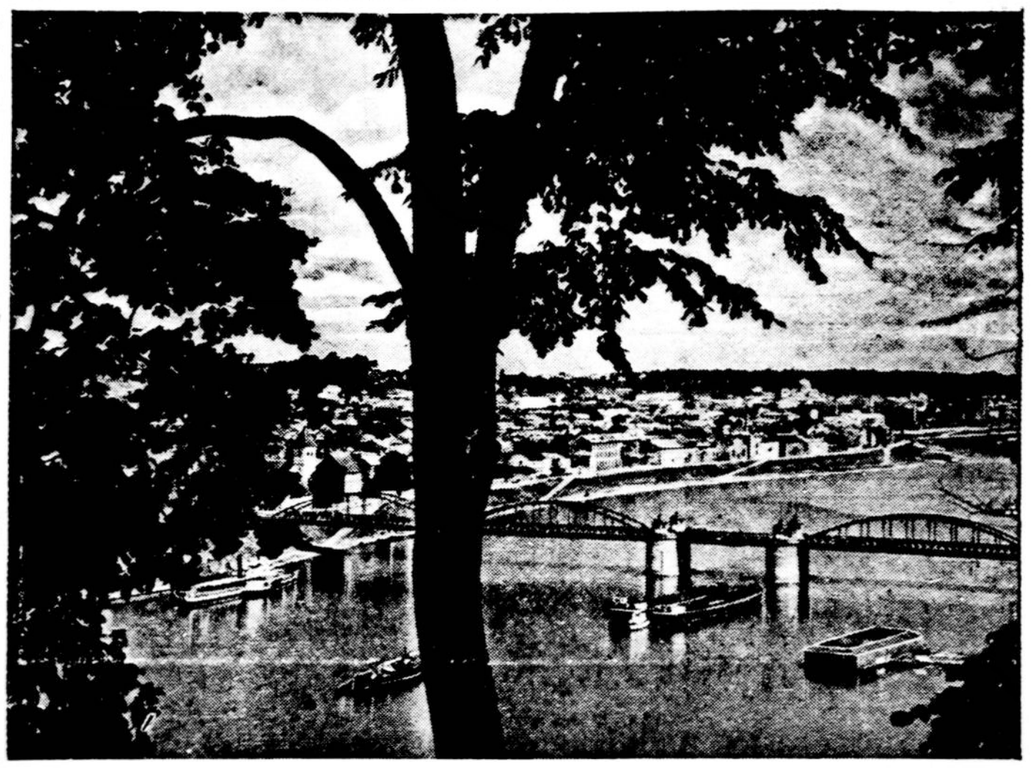

Lietuvos laisvo ir nepriklausomo gyvenimo laikais laisvei žydint, netik laisvi tos šalies žmonės jautė širdies ramumą, bet ir visa gamta, tartum, siekė ir vienijosi su dangum. Bet kai užliejo kraštą raudonoji vergija, tai ir to "rojaus" garbintojai pasidarė koktu ir ji savo literatūriniam veikale šaukėsi: — "Sudeginkit mane, kaip raganą..."

Sudeginkit Mane

Sudeginkit mane, kaip raganą!
Sudeginkit mane žėruojančiame laužė!
Nesudrebėsiu aš nė vienu sąnariu,
Nė žodžio nepratarsiu, klausit ar neklausit.

Nepasakysiu mano burtų žodžio,
Kurio galia pasaulis rojumi pavirsta.
Ir nesužinosit jūs, kodėl aš jums atleidžiu,
Ir nesuprasit jūs, kodėl šypsodamos aš mirštu.

Bučiavo žemę vasaros dangus —
Ir žemė, balta nuotaika, saldžiai sapnavo.
Ir tolimosios žvaigždės dainavo meilę mūs.
Ir mano žalios akys laimę pranašavo...

Dabar — sudeginkit mane kaip raganą,
Kur žemę užkerėjo dieviška ugnim!
Aš jums paliksiu jūsų pragarą!
Bet dangų — pasiimsiu su savim.

Salomėja Nėris.

Kaip Žydėjimas Vyšnios

Mūsų dienos—kaip šventė,
Kaip žydėjimas vyšnios, —
Tad skubėkim gyventi,
Nes praeis—nebegrįš jos!

Tad skubėkime džiaugtis —
Greit praeis—nebegrįš jos!
Tos mūsų dienos, kaip paukščiai
Kaip žydėjimas vyšnios.

Salomėja Nėris.

Senelės Pasaka

Apšerkšniję mūsų žiemos —
Balta, balta—kur dairaus —
Ilgas pasakas mažiemus
Seka pirkioj vakarais.

Apie klaidžią sniego pūgą,
Saulės nukirptas kasas —
Apie žąsiną moliūgą,
Kur išskrido į dausas.

Apie vilką, baltą mešką,
Burtus, išdaigas velnių,
Apie vandenis, kur teška
Iš sidabro šulinių.

Apie trečią brolį Joną —
Koks jis raitelis puikus.
Apie Eglę—žalčio žmoną,
Medžiais paverstus vaikus.

Kaip našlaitė nusiminus
Grįžo tuščiomis atgal...
Breda pušys per pusnynus
Ir išbrist niekaip negal!—

Pusnynuos nykštukai miega,
Aukso žuvys po ledu —
Bėga ragana per sniegą,
Nepalikdama pėdų.

Našlaitėlė gero būdo —
O jos pamotė pikta...
Bet... senelė užusnūdo. —
Ir jos pasaka baigta.

Salomėja Nėris.

Sidabrinės Uogos

Mes išėjom nuogos
Į rasotą girią —
Sidabrinės uogos
Nuo šakų nusvirę. —

Kvepia žalios pušys,
Kvepia ryto vėjas —
Pasakyk man, vėjau,
Ką esi žadėjęs!

— Girios tankumyne
Rasi lūšną seną —
Girios tankumyne
Ragana gyvena.

Lekia aukso dienos,
Lekia, kaip pašėlę!
Ei, išburk man laimę,
Laume raganėle!

Salomėja Nėris.

Gyvenimo Giesmė

Gyvenimas mano—vėjas palaidas!
Kaip sakalas skrieja laisvai per laukus.
Gyvenimas mano—pavasario aidas.
Gyvenimas mano, tai sapnas klaikus!

Myliu aš gyvenimą, jauną, ugningą,
Kaip myli pavasarį lauko gėlė!
Myliu aš gyvenimo džiaugsmą aistringą —
Myliu, kaip jaunystė temoka mylėt!

O žeme, o motina mano brangioji!
Mielai tu puošiesi žiedais ir krauju —
Jei burtus tavuosius pakeistų man rojum,
Tai būtų taip ilgu — taip ilgu be jų.

Myliu aš tave, gaivalingas pasauli!
Ir jei, kaip žvėris, tu mane sudraskysi —
Tai mano daina, žaižaruojanti saulė,
Vis degs ir vilios — nepavysi!

Salomėja Nėris

Kada Manęs Nebus

Kalnuos pilki ereliai nardo, —
Kalnuos ir mes abu.
Vai, kas kartos tau mano vardą,
Kada kalnų nebus?

Nerūpi nieks — ir paukščiais suokiam,
Čirenam vyturiais.
Vai, kas primins tau mano juoką,
Kai vasara praeis?

Su saule džiaugsmas nusileido,
Su saule vėl nubus —
Vai, kas pakeis tau mano meilę,
Kada manęs nebus?

Salomėja Nėris.

Kai Lietuva gyveno laisvu ir nepriklausomu gyvenimu, tai visas sporto pasaulis apie ją žinojo, kad ji turi gerų sportininkų. Štai laike Olimpijados 1938 m., būrys Lietuvos sportininkų pagerbtų gėlėmis ir kitais meniškais atžymėjimais.

GIVE NOW— GIVE MORE
KEEP YOUR RED CROSS AT HIS SIDE